

Dariusz Szpakowski / gminne spółdzielnie: Chleb z geosowskiej piekarni jest synonimem smacznego pieczywa, wypieczonego zgodnie z tradycją i o odpowiedniej trwałości - s. 8

Andrzej Pótrolniczak / spółdzielnie mieszkaniowe: Nowe przepisy rujną działalność spółdzielni mieszkaniowych. O jakości tego prawa świadczy 16 wyroków TK - s. 7

Maciej Palej / banki spółdzielcze: Udało się nam zbudować fundamenty dlatego, że uczciwie rozumiejąc funkcje właścicielskie patrzymy na ręce tym, którym spółdzielczość przeszkadza - s. 7

ISSN 1506-4395

TECZA POLSKA

MIESIĘCZNIK SPÓŁDZIELCZY nr 2 (308) luty 2024 cena: 10,80 zł

- ✓ Relacja z wystąpień - s. 4-10
- ✓ Nagrody i wyróżnienia - s. 6
- ✓ Lista członków Zgromadzenia Ogólnego KRS - s. 11
- ✓ Wystąpienie Prezesa Zarządu KRS - s. 12-15
- ✓ Uchwała programowa - s. 16-20

Dialog i współpraca szansą rozwoju spółdzielczości

Za nami VII Kongres Spółdzielczości. Zamknął on kadencję Zgromadzenia Ogólnego, Komisji Rewizyjnej, Zarządu i Komisji Problemowych, których działalność była pokłosiem wyborów, uchwał i wniosków dokonanych na poprzednim Kongresie. Jednocześnie otworzył przed spółdzielczością nową perspektywę, którą wypełnimy realizacją treści uchwał, wniosków, postulatów i oczekiwań zgłoszonych zarówno na samym Kongresie, jak i na zjazdach przedkongresowych.

Nim jednak przejdziemy do realizacji nowych zadań, chciałbym serdecznie podziękować członkom byłego Zgromadzenia Ogólnego, Zarządu, Komisji Rewizyjnej, spółdzielni zrzeszonych i niezrzeszonych.

Dziękuję - standardowo - nie tylko za współpracę, bo w spółdzielczości współpraca to rzecz naturalna, powszednia, jak chleb, który codziennie spożywamy. Dziękuję za jakość tej współpracy, za to wszystko, co tę współpracę konstituowało, a więc za aktywność, szczerość, bezpośredniość, wsparcie, ale też i za krytyczne uwagi adresowane do władz statutowych Krajowej Rady Spółdzielczej. Traktowałem je zawsze jako wyraz dążeń do budowania wspólnego dobra, jakim jest spółdzielczość, a nie przejaw czynienia destrukcji czy dyskomfortu. Te uwagi często pozwalały, mówiąc obrazowo, zatrzymać się w biegu, poddać refleksji, a następnie skorygować niektóre działania, tak aby były one lepsze, bardziej wyraziste i skuteczne. Serdecznie za to dziękuję.

Dziękuję za jakość współpracy ze Związkami Rewizyjnymi i Spółdzielniami oraz za jej intensywność. Te wartości mobilizowały Zarząd do działania, dodawały mu motywacji i utwierdzały w determinacji realizacji celów. To wartość trudna do przecenienia. Wie o tym dobrze każdy, kto czuje w sobie wsparcie innych ludzi w rozmowach z przedstawicielami władz i adresowaniu do nich konkretnych postulatów w interesie naszego spółdzielczego środowiska. Przełożyło się to także na konkretne osiągnięcia. Sygnalizowałem je z mównicy VII Kongresu, więc nie będę tutaj na nie się powoływał.

Przywołuję teraz te wartości współpracy, dialogu i otwartości dlatego, że ziarno rzucone w urodzajną glebę nie ginie, lecz wydaje obfity plon. Tym plonem był charakter obrad VII Kongresu Spółdzielczości. Jako uczestnikowi tego gremium towarzyszyło mi nieodparte wrażenie, że VII Kongres to poszerzone obrady Zgromadzenia Ogólnego, czy Zarządu. Nikt nikogo nie cenzurował, nikt nie eliminował z możliwości zabrania głosu. Korzystali z tego prawa także Ci zasłużeni spółdzielcy, którzy nie dostąpili zaszczytu wyboru na delegatów i wystąpili w charakterze zaproszonych gości. Po raz pierwszy w historii naszych Kongresów doszło nawet do merytorycznych polemik i starć, co wcześniej nigdy się nie zdarzało. Ale - powtórzę tu jeszcze raz - nie wzięło się to znikąd. To także pokłosie otwartej współpracy KRS ze spółdzielcami, wdrażanej w minionej kadencji. Tę wartość trzeba zachować, rozwijać i utrwalać niezależnie od tego, kto stanie za sterem nowo wybranych władz KRS.

Jednak przebieg VII Kongresu Spółdzielczości to przede wszystkim zasługa samych delegatów. Jeszcze w nieodległej przeszłości nie zdarzało się, żeby w drugim dniu obrad na sali byli obecni prawie wszyscy delegaci. Na ogół tuż po ogłoszeniu wyników wyborów sala świeciła pustkami. Teraz było zupełnie inaczej. Aula

opustoszała dopiero po sakramentalnym: „Zamykam obrady VII Kongresu Spółdzielczości”, wygłoszonym przez Przewodniczącego obrad. Jest to kolejna wartość, którą należy zachować i rozwijać, dostarczając w pracach nowych organów statutowych KRS kolejnych impulsów do jej rozwoju.

Choć tych organów dziś jeszcze nie ma, to aktywność spółdzielców, uzewnętrzniona na Zjazdach Przedkongresowych i na samym Kongresie, nie maleje. Świadczą o tym telefony, jakie odbieram każdego dnia. Pytania dotyczą głównie wniosków zgłoszonych na Kongresie, metod i sposobów ich realizacji. Z kolei pracownicy biura KRS informują mnie, że niektórzy delegaci proszą o przesłanie im uchwał kongresowych, żeby mogli przedyskutować je w swoich środowiskach. To nowe, optymistyczne zjawisko. Świadczy ono o tym, że duch VII Kongresu nie gaśnie. Podtrzymujmy go więc w codziennej aktywności i podsycajmy go. Jest to zadanie dla wszystkich spółdzielców. Głęboko wierzę, że wspólnie z nowo wybranymi władzami KRS podolamy tej ważnej misji.

Stoją przed nami wielkie wyzwania. Wiele o nich mówiono w debacie kongresowej. Jednym z najważniejszych i najpilniejszych jest promocja dobrych praktyk spółdzielczych. Do działań na tym polu powinno się zaangażować całe środowisko, poczynając od podmiotów spółdzielczych na rynkach lokalnych, a skończywszy na ogólnopolskich działaniach Krajowej Rady Spółdzielczej we współpracy ze spółdzielniami i Związkami Rewizyjnymi. Tylko tak szeroko realizowany projekt jest w stanie ocieplić wizerunek spółdzielczości w oczach społeczeństwa.

Ta mobilizacja będzie nam bardzo potrzebna, bo życie nie znosi próżni. Od następnego Kongresu dzielą nas 4 lata. W tym czasie wiele może się wydarzyć. Te przyszłe wydarzenia też będą wymagały naszej aktywności i maksymalnej mobilizacji. Mogą się na nie składać także tak fundamentalne zagadnienia, jak zmiany w ustawodawstwie spółdzielczym, czego zresztą domagają się sami spółdzielcy w złożonych na Kongresie wnioskach. I w takich momentach nasza wzmocniona aktywność będzie bardzo potrzebna. Dziś jeszcze nie sposób przewidzieć jej form, bo może to być równie dobrze współpraca przy zgłaszaniu konkretnych rozwiązań i propozycji ustawodawczych, ale może być i tak, że trzeba będzie demonstrować sprzeciw wobec projektowanych zmian. Taka forma mobilizacji też nie jest nam obca. Udowodniliśmy to w przeszłości. W takich momentach trzeba będzie pokazać naszą siłę i jedność. Taką, jaką - mimo różnic - zademonstrowaliśmy na VII Kongresie Spółdzielczości. Zachowajmy i rozwijajmy tę bezcenną wartość w naszej codziennej działalności.

dr inż. Mieczysław Gródzki

Prezes Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej

VII KONGRES SPÓŁDZIELCZOŚCI str. 4 - 20

- Obradował VII Kongres Spółdzielczości.
- Wystąpienie Prezesa Zarządu KRS Mieczysława Grodzkiego
- Uchwała w sprawie stanu polskiej spółdzielczości i kierunków jej rozwoju w latach 2024-2028.

W DOMU „POD ORŁAMI” str. 21

- Należy rozszerzyć ochronę Funduszu Ochrony Rolnictwa.
- Szkolenie: Rachunkowość w spółdzielniach.

COOP W KRAJU str. 22 - 23

- Propozycje zmian w Ustawie o spółdzielniach rolników.
- SI „Elremet” nominowana na „ambasadora regionu”.
- Bank Spółdzielczy w Brzesku świętuje 150-lecie.

WYDARZENIA str. 24

VIII Krajowy Zjazd Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych RP.

SKOK str. 25

Edukacja SKOK: Chroń się przed internetowymi oszustami!

SPÓŁDZIELCZOŚĆ PRACY str. 26

- Dla najmłodszych spółdzielców.
- Szkolenie i integracja: z zimową wizytą w Gdańsku.

PARAGRAF SPÓŁDZIELCZY str. 27 - 34

- Przemysław Kępka: Apelacja w procesie cywilnym.
- Artur Puławski: Ostrożna wydana elementów majątku.
- Roksana Kowalska: Odszkodowanie za pozbawienie prawa użytkowania wieczystego, a gospodarka zasobami spółdzielni.
- Michał Radziejewski: Przebieg lustracji. Uzyskiwanie informacji i wyjaśnień przez lustratora.

Warto przeczytać

Za nami obrady VII Kongresu Spółdzielczości. Przedstawiamy naszym Czytelnikom relację z obrad Kongresu: m.in. informację o wystąpieniach zaproszonych gości i przedstawicieli poszczególnych branż spółdzielczych. Zadaniem każdego Kongresu Spółdzielczości jest wypracowanie uchwały programowej, dotyczącej stanu polskiej spółdzielczości i kierunków jej rozwoju. Uchwałę VII Kongresu - w której wyraził on m.in. oczekiwania ruchu spółdzielczego wobec Państwa oraz zadania dla spółdzielni i struktur ponadpodstawowych polskiego ruchu spółdzielczego, a także Zgromadzenia Ogólnego i Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej - można przeczytać na str. 16-20

W dniach 8-9 lutego odbył się VIII Krajowy Zjazd Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych RP. To największy związek rewizyjny w kraju, zrzeszający spółdzielnie mieszkaniowe. Podczas obrad wybrano 45-osobową Radę Nardzorczą, w skład której weszli przedstawiciele spółdzielni ze wszystkich województw w Polsce - str. 24.

Bank Spółdzielczy w Brzesku

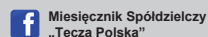
obchodzi 150-lecie działalności, które uczcił jubileuszowym spotkaniem. Okazuje się, że bank ten działa nieprzerwanie w swojej historycznej siedzibie w Brzesku, przy ul. Kościuszki - str. 23

Wydawca:

KRAJOWA RADA
SPÓŁDZIELCZA
ul. Jasna 1, 00-950 Warszawa
tel.: 22 596 43 00
www.krs.org.pl
e-mail: krs@krs.org.pl

Redakcja

tel./fax: 22 828 65 11
e-mail: teczka.polska@krs.com.pl

Prezes Zarządu

dr inż. Mieczysław Grodzki
tel.: 22 827 13 16, fax: 22 827 43 21

Członkowie Zarządu

Ryszard Jaśkowski, tel.: 22 440 82 02
Tomasz Jórdeczka, tel.: 33 814 54 73
Marek Kowalski, tel.: 43 821 51 44
Zygmunt Paśnik, tel. 44 684 60 25

TĘCZA POLSKA

COOP WIEŚCIECZNIK SPÓŁDZIELCZY / luty 2024

Redaktor Naczelny:

Klementyna Zygarowska - Tomza

Autorzy artykułów:

Przemysław Kępka,
Roksana Kowalska
Artur Puławski
Michał Radziejewski.

Prenumerata

na dowolny okres u Wydawcy.
Materiałów niezamówionych
nie zwracamy

Dyskusja i wybory członków Zgromadzenia Ogólnego KRS

Obradował VII Kongres Spółdzielczości

W dniach 22-23 stycznia 2024 r. obradował VII Kongres Spółdzielczości, który zgodnie z art. 258 § 1 ustawy Prawo spółdzielcze jest najwyższym organem samorządu spółdzielczego w Polsce.

Na uroczyste otwarcie Kongresu przybyli przedstawiciele najwyższych władz państwowych: Wicemarszałek Sejmu RP **Piotr Zgorzelski**, Minister Nauki **Dariusz Wiecek**, Wiceminister Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Stefan Krajewski**, **Anna Marczak** główny specjalista w Departamencie Legislacyjnym Prawa Cywilnego Ministerstwa Sprawiedliwości, a także parlamentarzyści: posłanka **Krystyna Skowrońska**, senatorowie **Krzysztof Kwiatkowski** i **Waldemar Witkowski**, oraz przedstawiciele organizacji gospodarczych m.in. **Mariusz Dobrzeński** Prezes Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, **Zbigniew Janowski** Przewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani”, **Adam Łoziak** Członek Zarządu ds. Klientów Korporacyjnych UNIQA S.A. (głównego patrona Kongresu), a także przedstawiciele świata nauki - w tym współpracujących ze spółdzielczością wyższych uczelni - oraz zasłużeni działacze ruchu spółdzielczego.

Otwarcia obrad dokonał Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Kongresu **Jerzy Jankowski**, przed-

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego VII Kongresu Spółdzielczości dr Jerzy Jankowski otwiera obrady VII Kongresu

Obradom Kongresu przewodniczył Leszek Klonowski, prezes Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej w Ostródzie

stawiając główne cele Kongresu, do których należy ocena stanu spółdzielczości w Rzeczypospolitej Polskiej oraz warunków i możliwości jej rozwoju, uchwalenie zasad finansowania działalności Krajowej Rady Spółdzielczej przez organizacje spółdzielcze, a także wybór członków Zgromadzenia Ogólnego KRS. Następnie wybrano Przewodniczącego Kongresu - funkcję tę powierzono **Leszkowi Klonowskiemu**, prezesowi Zarządu Spółdzielni Miesz-

kaniowej w Ostródzie - a także dziewięciorosobowe Prezydium Kongresu.

Po ukonstytuowaniu się Prezydium głos został przekazany gościom - przedstawicielom najwyższych władz państwowych oraz instytucji gospodarczych.

List otwarty do uczestników Kongresu wystosowała Marszałek Senatu RP **Małgorzata Kidawa-Błońska**, pisząc m.in.: *Reprezentuję Państwo ruch, który w Polsce może poszczycić się bogatą historią oraz tradycjami opartymi na krzewieniu ideałów: samopomocy, współpracy, równości, sprawiedliwości i międzyludzkiej solidarności. Spółdzielczość jako forma samoorganizacji społeczeństwa odegrała ważną rolę w kształtowaniu się postaw patriotycznych i odbudowie niepodległego państwa polskiego (...) Stała się także symbolem przedsiębiorczości oraz stabilnej i bezpiecznej gospodarki (...).*

Bezpośrednio do zebranych zwrócił się Wicemarszałek Sejmu **Piotr Zgorzelski** podkreślając, że idea spółdzielcza stawia człowieka w centrum i powinna być wyraźniej obecna w przestrzeni publicznej. - Ambicją mojego środowiska politycznego jest uczynić ze spółdzielczości kluczową przestrzeń aktywności obywatelskiej - podkreślił. - Jednak oparcie systemu społecznego na jakiejś instytucji wymaga, aby instytucja ta była transparentna, przewidywalna, wiarygodna i demokratyczna. Spółdzielczość potrzebuje dzisiaj wiarygodnych twarzy,

Goście VII Kongresu Spółdzielczości

które będą mogły reprezentować jej ideały przed całym społeczeństwem. (...) Wy, delegaci, dzisiaj zdecydujecie w jaką stronę pójdzie spółdzielczość.

Minister Nauki **Dariusz Wiczorek** przyznał, że jako długoletni działacz samorządowy zdążył dobrze poznać zróżnicowane środowisko spółdzielcze, które ma dziś szansę na rozwój w oparciu o liczne programy pomocowe. Ministerstwo Nauki posiada środki na badania, są też rozmaite programy unijne. Zapewnił - zbierając gromkie brawa - że nikt z rządzących nie podniesie już ręki na polską spółdzielczość.

Następnie głos zabrała posłanka **Krystyna Skowrońska** podkreślając, że efektem kongresowej dyskusji musi być silny głos - słyszany i wysłuchany przez decydentów - który doprowadzi do realizacji słusznych spółdzielczych postulatów. Parlamentarzyści są na tej drodze sojusznikami spółdzielców - w Sejmie ubiegłej kadencji działał zespół ds. spółdzielczości i również teraz będzie on powołany by służyć rozwojowi spółdzielczości. Przypomnieć należy, że posłanka Krystyna Skowrońska posiada bezpośrednie doświadczenia działalności w ruchu spółdzielczym - jest długoletnią Prezes Zarządu Banku Spółdzielczego w Przecławiu, do 2008 roku pełniła też funkcję Przewodniczącej Rady Nadzorczej Banku Polskiej Spółdzielczości.

Wiceminister Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Stefan Krajewski** także powołał się na swoje członkostwo w banku spółdzielczym oraz w spółdzielni mleczarskiej. Przekazując pozdrowienia od Ministra Rolnictwa Czesława Siekierskiego podkreślił, że spółdzielczość to wciąż silny sektor polskiej gospodarki, mający ogromne znaczenie dla lokalnych społeczności. Dlatego resort rolnictwa chce coraz bliższej współpr-

kierskiego podkreślił, że spółdzielczość to wciąż silny sektor polskiej gospodarki, mający ogromne znaczenie dla lokalnych społeczności. Dlatego resort rolnictwa chce coraz bliższej współpr-

Przedstawiciele zaprzyjaźnionych organizacji gospodarczych występujący na VII Kongresie Spółdzielczości, od lewej: Adam Łoziak (UNIQA), Zbigniew Janowski (ZZ „Budowlani”) i Mateusz Dobrzeński (PIIB).

cy i stałego kontaktu z jej środowiskiem. Spółdzielnia to sposób na niezależność i zabezpieczenie własnych interesów przez tysiące członków, więc powinna znów stać się modna i popularna.

Po przedstawicielach władz państwowych głos zabrali goście reprezentujący organizacje gospodarcze. **Zbigniew Janowski** Przewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani” podkreślił, że wielu członków Związku to spółdzielcy, a ich środowisko powinno odczuwać wsparcie władz państwowych. Niestety jest odwrotnie - spółdzielczość jest marginalizowana aby jej miejsce mogły zająć firmy prywatne i deweloperzy. Czas, by powróciła do głównego nurtu polityki mieszkaniowej na szczeblu krajowym i lokalnym. Ze spółdzielczości mieszkaniowej wywodziło się też towarzystwo ubezpieczeniowe, które dziś w ramach spółki UNIQA oferuje spółdzielniom pełen pakiet usług i jest z nimi w kontakcie poprzez szkolenia i rozmaite inicjatywy. Przypomnił o tym **Adam Łoziak**, członek Zarządu UNIQA życząc wszystkim łatwego przejścia przez trudy obecnej sytuacji gospodarczej i rozwoju w przyszłości wzorem krajów europejskich. Ze spółdzielczością współpracuje także Polska Izba Inżynierów Budownictwa, a jej Prezes **Mateusz Dobrzeński** złożył w imieniu całego środowiska inżynierskiego życzenia owocnych obrad i podjęcia rozważnych i dobrych decyzji oraz wytrwałości podkreślając, że samorząd zawodowy inżynierów na co dzień podejmuje współpracę z przedstawicielami różnych branż spółdzielczych.

ników Kongresu przybył tu z bogactwem różnych doświadczeń związanych z własną pracą i działalnością społecz-

ną. - To bogactwo i różnorodność powinno być naszą siłą - podkreślił. - Oczekujemy więc, że praca, jaką na co dzień wykonujecie w Waszych spółdzielniach oraz wynikające z niej oceny i postulaty, nadzieje i rozczarowania zwerbalizujecie w swoich wystąpieniach, co następnie znajdzie odzwierciedlenie w treści uchwał, jakie podejmie VII

Kongres Spółdzielczości. Prezes Zarządu KRS w skrócie przypomniał najważniejsze inicjatywy ostatniej kadencji, które szczegółowo przedstawione zostały w *Raporcie z działalności Krajowej Rady Spółdzielczej w latach 2017-2023*, naszkicował też podstawowe problemy, z jakimi dziś musi borykać się ruch spółdzielczy. Wśród zadań dla samorządu spółdzielczego wskazanych w wystąpieniu znalazły się m.in. działania w kierunku równoprawnego traktowania banków spółdzielczych i SKOK przez instytucje nadzoru bankowego oraz zmniejszenia obciążeń sprawozdawczych, a także doprowadzenie do uchwalenia ustawy o spółdzielniach uczniowskich i działania na rzecz popularyzacji spółdzielczości, w tym zwiększenia jej obecności w programach nauczania. Niezwykle istotnym problemem jest integracja gospodarcza spółdzielni (także konsolidacja międzybranżowa, np. pomiędzy „Społem” i „Samopomocą Chłopską”) oraz wsparcie organizowania się rolników w większe, silniejsze formy spółdzielcze w postaci uznanych organizacji producentów i spółdzielni II stopnia zorganizowania gospodarczego o charakterze produkcyjnym, handlowym, usługowym i skupowym. Skutki marginalizacji i złych rozwiązań prawnych wciąż odczuwają spółdzielnie inwalidów, które powinny być uznane za jednostki działające w sferze pożytku publicznego i obudowane odpowiednimi instrumentami wsparcia. Jak podkreślił Prezes Zarządu KRS, należy zastanowić się jak zahamować niepokojący trend zmniejszania się liczby spółdzielni w niektórych branżach. - O tym szczerze powinniśmy rozmawiać na Kongresie - podkreślił - a przede wszystkim zastanowić się, dlaczego spółdzielnie stawiają się w stan likwidacji, wyprzedają przez lata wypracowany majątek, przekształcają się w spółki prawa handlowego, albo ograniczają swoją działalność do wynajmu pomieszczeń innym podmiotom gospodarczym, bądź administrowania wyodrębnionymi z nich wspólnotami mieszkaniowymi. Czy przyczyny tkwią tylko w nieprzejawnym dla spółdzielni ustawodawstwie, czy też spoczywają one również po stro-

VII Kongres Spółdzielczości był okazją, by uhonorować zasłużonych przedstawicieli spółdzielni i organizacji spółdzielczych najwyższymi odznaczeniami branżowymi oraz tytułami nadawanymi przez Krajową Radę Spółdzielczą.

Złota Odznaka Spółdzielczość Polska

Halina Choroś - Prezes Zarządu Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach

Józef Gołębiowski - Przewodniczący Rady Nadzorczej SKR w Sokolach

Ryszard Mikołajczyk - Prezes Zarządu Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej „Torwar” w Warszawie

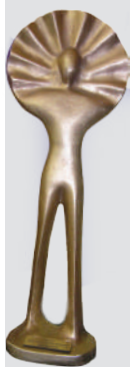
Sylwester Pokorski - Prezes Zarządu Robotniczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Bawełna” w Łodzi

Andrzej Przebierowski - Prezes Zarządu RSP „Nadbużanka” w Kryłowie

Szymon Rosiak - Prezes Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej w Legionowie

Stanisław Stec - Prezes Zarządu Związku Rewizyjnego Spółdzielczości Rolniczej w Poznaniu

Waldemar Witkowski - Prezes Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu

Lider Spółdzielczości Polskiej

Marek Banaszak - Prezes Zarządu Powiatowego Banku Spółdzielczego w Gostyniu

Tadeusz Bartkowski - Prezes Zarządu Spółdzielni Pracy Lekarzy Specjalistów „Zdrowie” Olsztyn

Waldemar Broś - Prezes Zarządu Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich - Związku Rewizyjnego

Tadeusz Nosek - Prezes Zarządu BS w Wysokim Mazowieckiem

Zenona Zalewska - Prezes Zarządu BS w Zambrowie

Puchar Krajowej Rady Spółdzielczej

Janusz Sienkiewicz - Prezes Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej Gocław-Lotnisko w Warszawie

Wojciech Styburski - Prezes Zarządu „Agro Integracja” sp. z o.o.

Mieczysław Woźniak - Prezes Zarządu Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Żukowie

nie niewątpliwie mniejszej, ale zdegustowanej i zniechęconej trudnościami części naszego środowiska. Nie są to pytania ani łatwe, ani wygodne, ale spróbujmy na nie odpowiedzieć w dyskusji kongresowej. Kończąc wystąpienie życzył delegatom podjęcia przemysłanych i trafnych uchwał, które jak najlepiej będą służyć polskiej spółdzielczości. (Pełny tekst na str. 12-14)

Po wystąpieniu Prezesa Zarządu KRS głos zabrali przedstawiciele poszczególnych branż spółdzielczych, przedstawiając m.in. wnioski i postulaty sformułowane podczas zjazdów przedkongresowych.

Spółdzielnie mleczarskie

Pierwszy wystąpił

Waldemar Broś Prezes Zarządu Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich - Związku Rewizyjnego. Przypomniął, że dynamiczny rozwój sektora miał miejsce po wejściu Polski do UE, a w ciągu 20 lat nastąpił ok.

60 procentowy wzrost ilości przerabianego mleka, specjalizacja gospodarstw, rozwój produkcji twarogów, masła, mleka w proszku i serwatki. Miał miejsce znaczne zwiększenie przychodów sektora, którego siłą napędową jest eksport. Obecna kryzysowa sytuacja związana ze spadkiem cen wpłynęła na kształt postulatów branży, a są nimi: podniesienie stawek interwencyjnego skupu mleka w proszku, masła i serów dojrzewających

(obecne ceny ustanowione zostały ponad 10 lat temu), ograniczenie udziału marek własnych wielkich sieci handlowych, zmniejszenie opłaty produktowej za opakowania wprowadzone do obrotu, a także włączenie mleczarstwa do infrastruktury krytycznej.

Spółdzielczość finansowa

W imieniu banków spółdzielczych oraz SKOK-ów głos zabrał **Maciej Palej**, Wiceprezes Zarządu Banku Spółdzielczego Ziem Górskich „Karpattia” w Bukowinie Tatrzańskiej. Zaznaczył, że ostatnie kryzysowe lata, w których bankowość spółdzielcza była zdana na własne siły, tylko wzmocniły sektor. - Udało nam się zbudować fundamenty dlatego, że uczciwie rozumiejąc funkcje właścicielskie patrzymy na ręce tym, którym spółdzielczość przeszkadza. Oferujemy usługi, które przestały interesować banki komercyjne, wspieramy m.in. sektor rolniczy podczas gdy inni się z tego wycofali - stwierdził. Wspominając o cyfrowej rewolucji, która przeniosła banki spółdzielcze do wirtualnego świata podkreślił, że przed środowiskiem Banków Spółdzielczych pojawiają się nowe wyzwania. Jest to przede wszystkim zbudowanie zaufania młodego pokolenia i przyciągnięcie go do spółdzielczości. Wspomniał też, że Krajowa Rada Spółdzielcza była jedną z nielicznych instytucji, która pomagała i broniła banki przed niekorzystnym ustawodawstwem i nierównym traktowaniem przy tworzeniu tarcz antykryzysowych.

Spółdzielnie mieszkaniowe

Andrzej Półrolniczak Prezes Zarządu Robotniczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Praga” w Warszawie podkreślił, że środowisko spółdzielczości mieszkaniowej jest zmęczone psuciem prawa w Polsce i ciągłymi nowelizacjami ustawy o SM - w ciągu 22 lat było ich aż 34. Nowe przepisy rujną działalność spółdzielni mieszkaniowych - o jakości tego prawa świadczy 16 wyroków Trybunału Konstytucyjnego, kwestionujących zapisy. Celem tych nowelizacji była likwidacja spółdzielni i przekształcenie

ich we wspólnoty, co dla gospodarki byłoby wyjątkowo niekorzystne - choćby z racji tego, że spółdzielnie mają najniższe koszty eksploatacji przy jednoczesnych najwyższych nakładach na remonty i inwestycje. W normalnym kraju, który dba o rozwój gospodarczy, nie powinno tak być - podkreślił. - Pomysły zgłaszane w komisjach sejmowych i senackich w sposób całkowicie przypadkowy wchodzi do ustawy i wywierają negatywny wpływ na funkcjonowanie spółdzielczości, a następnie są wielokrotnie zmieniane przez samych pomysłodawców. Obecnie np. dyskutuje się nad przywróceniem zebrań przedstawicieli, gdyż walne zgromadzenia nie spełniły pokładanych nadziei, że spółdzielcy odwołają swoje władze. Nowe problemy pojawiły się wraz z wprowadzeniem instytucji pełnomocników, a ostatni pomysł zdalnego uczestnictwa w walnych zgromadzeniach może poskutkować podejmowaniem przypadkowych, nieprzemyślanych rozwiązań. Obecny rząd planując rozwiązanie problemu budownictwa społecznego nie bierze pod uwagę spółdzielni mieszkaniowych, jednak spółdzielcy powinni się o to upomnieć i dążyć do udziału w tym programie.

Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne

Następnie głos zabrał **Łukasz Zbonikowski** Prezes Zarządu Krajowego Związku Rewizyjnego Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych przedstawiając potencjał branży oraz postulaty RSP wypracowane na zjeździe przedkongresowym. Jak stwierdził, rozwój RSP zależy od Wspólnej Polityki Rolnej, ale także od mądrej polityki państwa i od samych spółdzielców. A ich problemem jest m.in. brak młodej, wykwalifikowanej kadry, słabe wykorzystanie możliwości wsparcia z programów unijnych i niechęć do integracji. W najbliższych latach na branżę w coraz większym stopniu będą wpływać czynniki makroekonomiczne. Już dziś rujnuje ją bezcłowy import z Ukrainy, rozregulowanie rynku oraz problemy ze zbytem. Na szczęście, w przypadku dopłat bezpośrednich, udało się zmienić podejście władz do RSP. Zaczęły one być traktowane jak grupa rolników wspólnie uprawiająca ziemię, co powinno być uwzględnione także w innych programach i projektach. Łukasz Zbonikowski podkreślił także, że 20 lat po akcesji Polski do UE rolnicza spółdzielczość

wciąż nie ma przedstawiciela w głównej europejskiej organizacji COGECA, a wniosek Związku został odrzucony pomimo poparcia ministra rolnictwa i KRS.

Spółdzielcze Grupy Producentów Rolnych

Występując w imieniu Spółdzielczych Grup Producentów Rolnych **Wojciech Styburski** Prezes „Agrointegracji” przybliżył jej działalność wskazując, że wiele innowacyjnych projektów narodziło się we współpracy ze środowiskiem akademickim. Dzięki temu w Wielkopolsce powstały pierwsze konsorcja złożone z przedstawicieli świata nauki, rolników, samorządowców i osób z różnych środowisk gospodarczych. Efektem jest m.in. innowacyjna produkcja wieprzowiny bez GMO i antybiotyków, nowe technologie produkcji prosiąt oraz buraka cukrowego bez środków ochrony roślin. Na przykładzie rolników zrzeszonych pod szyldem „Agrointegracji” pokazał, jak spółdzielczość buduje kapitał społeczny. Grupy posiadają własny sklep prowadzący sprzedaż bezpośrednią, który tygodniowo wprowadza na rynek kilka tysięcy tuczników, a nowy tabor samochodowy zajmuje się transportem. Rolnicy posiadają też atrakcyjne urządzenia usprawniające prace polowe. Uczestnicy łańcucha produkcyjnego dzielą się sprawiedliwie zyskiem dopiero na ostatnim etapie, już po sprzedaży. - Chcemy, by spółdzielczość była możliwa i potrzebna - podkreślił - gdyż te wszystkie efekty nie byłyby możliwe bez wiary w spółdzielczość i integrację.

„Społem”

Ryszard Jaśkowski Prezes Zarządu Krajowego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Spożywców „Społem” podkreślił, że „Społem” to nie tylko firma handlowa, ale instytucja społeczna dająca pracę ponad 25 tys. osób. Reprezentujący ją Związek z powodzeniem starał się m.in. o ograniczenie handlu w niedziele oraz o objęcie spółdzielczych piekarni tarczą gazową. Podkreślił jednak, że konieczne jest podjęcie wspólnych międzybranżo-

wych działań które będą chroniły istniejące już spółdzielnie przed zagrożeniami wynikającymi z coraz trudniejszych warunków funkcjonowania w obliczu kryzysu i globalnej konkurencji, w tym zapobieganie nasilającym się likwidacjom spółdzielni i wyprzedzającym ich majątku. - Jest to problem naszych czasów, który musimy rozwiązać, gdyż wąska grupa osób nie powinna przejmować dorobku spółdzielczych pokoleń - podkreślił. Zwrócił też uwagę na konieczność integracji międzybranżowej - dobre efekty gospodarcze przyniosłaby współpraca „Społem” z „Samopomocą Chłopską”. Produkty spółdzielcze powinny być promowane pod znakiem COOP, który w całej Europie jest rozpoznawalny jako symbol marki spółdzielczej. - Potrzeba nam śmiałej wizji rozwoju i efektywnej współpracy z władzami.

Spółdzielczość inwalidów

Hubert Pora, Prezes Zarządu Krajowego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Inwalidów i Spółdzielni Niewidomych ukazał obraz branży, która w ostatnich latach walczy o przetrwanie.

- Nie możemy powiedzieć nic pozytywnego - podkreślił. - Branża otrzymała dwa poważne ciosy: pierwszy wraz z transformacją, drugi wraz z regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej. Prywatne Zakłady Pracy Chronionej skanibalizowały rynek, a zarzuty pod ich adresem dziś kładą się cieniem na wszystkich pracodawcach osób niepełnosprawnych. Od co najmniej trzech kadencji sejmu walczymy ze stereotypem, że pomoc publiczna nie powinna pokrywać dodatkowych kosztów. A największym kosztem w naszej branży jest niższa wydajność osób niepełnosprawnych, która powoduje niższą odporność na wstrząsy gospodarcze i likwidację wielu SI. Pomimo wsparcia KRS ani Minister Pracy, ani Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, nie podzielili naszego zdania, że należy pokryć spółdzielniom dodatkowe koszty. Co więcej - pomoc została zmniejszona. Po wejściu Polski do UE dofinansowanie do wynagrodzenia osób niepełnosprawnych wynosiło 600 zł, dziś jest to 500 zł. Spółdzielnie, które przeżyły te zawieruchy są dość silne, ale istnieją też grupy słabsze, mające problemy z pozyskaniem kredytów. Kończąc swoje wystąpienie wyraził nadzieję, że nowa Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych spełni postulat branży.

Spółdzielczość Pracy

O spółdzielczości pracy mówił **Tadeusz Bartkowski**, Prezes Zarządu Spółdzielni Pracy Lekarzy Specjalistów „Zdrowie” w Olsztynie. Przedstawił działania Związku Lustracyjnego Spółdzielni, który zrzesza 100 spółdzielni i działa poprzez centralę oraz 8 delegatur regionalnych obejmujących cały kraj. Zadanie Związku - którym jest wsparcie zrzeszonych spółdzielni pracy - realizowane jest m.in. poprzez program umożliwiający pozyskanie przez nie środków inwestycyjnych z FISE (skorzystało z niego 17 spółdzielni, pozyskując łącznie 2.800 tys. zł), szkolenia online i kursy doszkolające dla lustratorów, spotkania integracyjne w ramach Klubów Prezesa i Głównego Księgowego. Współpraca ze środowiskiem naukowym owocuje praktykami studentów w spółdzielniach pracy, prowadzona jest także intensywna współpraca międzynarodowa. Ochrona interesów i rozwój spółdzielczości to wspólne zadanie wszystkich organizacji spółdzielczych, które muszą przewidywać kierunek zmian gospodarczych i wspierać spółdzielnie w trudnych momentach. Spółdzielczość może także upomnieć się o swoje prawa wzorem pracowników innych gałęzi gospodarki.

Gminne Spółdzielnie „Samopomoc Chłopska”

Osiągnięcia Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” przywołał **Dariusz Szpakowski**, Prezes Zarządu GS „S.Ch.” Ozorków: - Zarządzamy dużym majątkiem trwałym, chleb z geosowskiej piekarni jest synonimem smacznego pieczywa, wypieczono go zgodnie z tradycją i o odpowiedniej trwałości, współpracujemy ze szkołami dostarczając im warzyw i owoców oraz produktów mlecznych. Gminne spółdzielnie dosto-

sowały się do otoczenia i wykazują się innowacyjną żywotnością. Muszą jednak - wspólnie z pozostałymi branżami spółdzielczymi - podjąć intensywne działania by przeciwstawić się marginalizacji i dyskryminującym przepisom prawa. Zaproponował utworzenie przy KRS zespołu roboczego złożonego ze spółdzielców i ekspertów, który zająłby się przygotowaniem propozycji zmian prawnych, wykonując m.in. monitoring rozwiązań europejskich. Zauważył jednocześnie, że cała spółdzielczość powinna zostać włączona w definicję ekonomii społecznej i korzystać z jej zasad. Inne istotne sprawy to podjęcie współpracy międzyspółdzielczej, wzmocnienie działań promocyjnych w celu upowszechniania stałego przekazu dla zbudowania marki i wizerunku, odbudowanie spółdzielczości uczniowskiej w Polsce, stworzenie spółdzielczego zespołu do współpracy z instytucjami UE. Potrzebne są precyzyjne plany działania dla każdego z tych obszarów.

Spółdzielnie socjalne

W imieniu środowiska spółdzielni socjalnych głos zabrał **Cezary Miżejewski**, Prezes Zarządu Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych, rozpoczynając od podsumowania 20 lat istnienia spółdzielni

socjalnych w obrocie prawnym. Dziś ok. tysiąc takich spółdzielni działa w bardzo różnych branżach i płaci regularnie składki ZUS na rzecz swoich pracowników. Większość, bo aż 65 proc. spółdzielców socjalnych to kobiety. Związek podejmował liczne działania aby ułatwić funkcjonowanie swoim spółdzielniom, np. zostały one zwolnione ze składek w czasie pandemii, powstał program zakupów interwencyjnych na usługi społeczne, który dziś przekształca się w tzw. premię społeczną dla samorządów, udało się pozyskać 200 mln z KPO na inwestycje w przedsiębiorstwach społecznych. Obecnie kończymy zbieranie podpisów pod listem otwartym do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dot. zmian systemowych aby cała spółdzielczość stała się częścią ekonomii społecznej i uzyskała dostęp do nowych instrumentów finansowych - stwierdził. - Potrzebujemy zmiany oraz spójnej polityki ruchu spółdzielczego, aby spółdzielnie mogły się rozwijać.

Przewodniczący Kongresu udzielił także głosu kilkudziesięciu delegatom, którzy w pięciominutowych wystąpie-

niach mogli zgłosić uwagi i przedstawić propozycje działań, jakie należy podejmować dla zwiększenia potencjału spółdzielczości w Polsce.

Sprawy dotyczące spółdzielczości mieszkaniowej dominowały w dyskusji, co nie powinno dziwić, gdyż ta największa - licząca ponad 3,5 tys. podmiotów - branża spółdzielcza była na Kongresie najliczniej reprezentowana.

Marek Tatarewicz, Prezes Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej „Morena” w Kostrzynie nad Odrą i jednocześnie długoletni Przewodniczący Rady Miasta podkreślił jak ważny jest udział spółdzielców w strukturach samorządu terytorialnego, gdyż troska władz lokalnych przekłada się na wymierne korzyści ekonomiczne dla mieszkańców osiedli spółdzielczych.

Andrzej Rogiński delegat Spółdzielni Mieszkaniowej „Stokłosy” w Warszawie i redaktor naczelny pisma „Nasze Stokłosy” zauważył, że konieczna jest edukacja członków organów samorządowych SM, gdyż sprzyja ona dobremu funkcjonowaniu spółdzielni i zapobieganiu nieprawidłowościom.

Na nieprawidłowości usankcjonowane nieprzemyślanymi zmianami prawnymi zwrócił uwagę **Mateusz Otta** przedstawiciel Rady Osiedla Winogrady-Północ Poznańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Winogrady” postulując ograniczenie lub zniesienie instytucji pełnomocników oraz przywrócenie zebrań przedstawicieli. Jego zdaniem, powinno się też rozważyć dopuszczenie możliwości wyboru rady nadzorczej w drodze powszechnego głosowania spółdzielców, gdyż mogłoby to zwiększyć realny udział członków w życiu spółdzielni. O pozostawienie spółdzielcom decyzji co do organizacji walnych zgromadzeń lub zebrań przedstawicieli apelował także **Lech Ciesielski** członek Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego „Ursynów” w Warszawie zauważając, że powszechne walne zgromadzenia nie tyle zapewniają partycypację członków, co sprzyjają zbieraniu przypadkowych „szabel” by forsować czyjeś koncepcje.

Barbara Brenzel Prezes Zarządu Robotniczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Armatury” w Kielcach stwierdziła, że spółdzielnie mieszkaniowe przestały być dobrowolnymi zrzeszeniami członków, gdyż ustawodawca zabrał im możliwość decydowania o formie własnych organów i pozbawił funduszy własnych. Obecnie nie można nawet wykluczyć

Prezydium VII Kongresu Spółdzielczości, od prawej: Aneta Pieńkoś, Jerzy Jankowski, Leszek Klonowski (Przewodniczący Kongresu) Maciej Palej, Teresa Jędraszek, Krzysztof Moczulski, Łukasz Zbonikowski, Tadeusz Bartkowski, Zygmunt Szulist i Grzegorz Janik.

członków, którzy zalegają z opłatami. Zaapelowała o podjęcie działań w kierunku zmiany zapisów ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, aby stały się one na powrót tożsame z prawem spółdzielczym.

Leszek Jaskuła prezes Zarządu Gdynskiej Spółdzielni Mieszkaniowej wyraził nadzieję na odbudowę spółdzielczości mieszkaniowej w nowej rzeczywistości politycznej, gdyż dostępność mieszkań jest papierkiem lakmusowym nastrojów społecznych. Sposobem na rozwiązanie problemów mieszkaniowych Państwa byłoby przywrócenie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i popularyzacja budowy tanich mieszkań lokatorskich. Tymczasem ustawa zablokowała rozwój tych form i zmusza spółdzielców do tworzenia wspólnot mieszkaniowych. - Chcemy mieć możliwość realizacji zasad spółdzielczych zgodnych z celami naszego ruchu - podkreślił i zaapelował do przyszłych członków Krajowej Rady Spółdzielczej o aktywność w przekonywaniu rządzących do spółdzielczości.

O stworzenie projektu kampanii społecznej, biznesplanu lub będącego propozycją dla władz państwa w zakresie polityki mieszkaniowej zaapelował **Maciej Łapski**, Przewodniczący Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Górczewska” w Warszawie. Zwrócił ponadto uwagę na problem rosnących cen energii i związanego z tym niezadowolenia mieszkańców. Sprawy cen nie da się zaspokoić rozwiązaniami do-

rażnymi, takimi jak rządowe tarcze - potrzeba długoterminowych, systemowych rozwiązań. Należy podjąć działania w kierunku wynegocjowania preferencyjnych cen energii np. poprzez umowy zbiorowe spółdzielni mieszkaniowych działającym na danym terenie z dostawcami. Podkreślił przy tym, że spółdzielnie mieszkaniowe nie dysponują środkami własnymi na uzyskanie niezależności energetycznej. Potrzebują dofinansowania, a przy bieżących potrzebach remontowych często nie mają nawet wymaganych 50 proc. środków by uzyskać kredyt z BGK. Stan techniczny zasobów z lat 70. i 80. pozostawia wiele do życzenia i dziś jedynie rządowy program wsparcia mógłby sprawić, że spółdzielnie sprostają potrzebom remontowym.

Marian Banacki Prezes Zarządu Patronackiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Gdańsku zaapelował do spółdzielców o podjęcie starań w zakresie wdrażania niskoemisyjnych źródeł energii i podzielił się własnymi doświadczeniami w tym zakresie.

Michał Krokozowicz, Prezes Zarządu Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej „Nasz Zdrowy Dom” w Piasecznie zwrócił uwagę na specyfikę małych spółdzielni mieszkaniowych, dla których powinno się wprowadzić elastyczne zasady funkcjonowania. Ryzyko manipulacji przy podejmowaniu decyzji na walnym zgromadzeniu jest tu mniejsze, a komunikacja sprawniejsza. Mimo to niska frekwencja na walnych zgromadzeniach sprawia, że wybór organów samorządowych jest w takich spółdzielniach sporym problemem. Zdalne podejmowanie uchwał mogło by więc być dla nich ułatwieniem.

Z apelem do parlamentarzystów o zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom na wypadek wojny wystąpił **Jerzy Okulicz**, Prezes Zarządu Olsztyńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Podkreślił, że wszystkie osoby pełniące funkcje pu-

bliczne powinny starać się o wypełnienie podstawowego obowiązku wynikającego z Konstytucji RP - stworzenia bezpiecznych warunków życia dla mieszkańców, a więc zapewnienia im dostaw energii i żywności oraz zorganizowania zasad dyslokacji ludności w sytuacji zagrożenia. Podkreślił, że powinniśmy wyciągnąć wnioski z doświadczeń Ukrainy, gdyż jesteśmy państwem przyfrontowym. Zaproponował także przyjęcie przez Kongres „Apelu w sprawie podjęcia przez parlamentarzystów RP w trybie pilnym prac legislacyjnych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa obywateli w przypadku wojny i epidemii” - tekst ten został włączony do wniosków VII Kongresu Spółdzielczości i będzie przedmiotem analizy w Krajowej Radzie Spółdzielczej.

Przedstawiciele pozostałych branż spółdzielczych także wzięli udział w kongresowej dyskusji, choć część wypowiedzi dotyczyła prezentacji działalności własnej. Z uwagami odnoszącymi się do promocji ruchu spółdzielczego wystąpił **Maciej Zieliński** Prezes Zarządu Spółdzielni Rzemieślniczej Otwock. Podkreślił, że niewiele spółdzielni wykorzystuje logo międzynarodowej spółdzielczości COOP, a powinno się to robić dla podkreślenia spółdzielczej tożsamości. Zaproponował także, by lepiej upowszechnić nie tylko spółdzielczy znak, ale także hymn spółdzielczości napisany w 1925 r. przez Kazimierza Andrzeja Czyżowskiego. **Tomasz Janas**, delegat ze Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. Franciszka Stefczyka zwrócił uwagę na znaczenie technologii i nowe regulacje unijne, które pobudzają rozwój platform finansowania społecznościowego. Wiele tego typu inicjatyw to spółdzielnie technologiczne - kooperatywy platformowe, które działają niezwykle skutecznie i stanowią zagrożenie konkurencyjne dla wielkich korporacji. Banki spółdzielcze powinny być lepiej przygotowane na wyzwania płynące z Unii Europejskiej i sięgać po fundusze strukturalne. **Zbigniew Ajchler** poruszył temat zmniejszania się liczby spółdzielni rolniczych, których członkowie - pozbawieni zachęty do kontynuowania działalności - podejmują decyzję o likwidacji. Zachęty takie mają zwykle

charakter finansowy, ale stoją za nimi określone regulacje prawne. Tymczasem obecnie prawo dyskryminuje i zniechęca rolników do pozostawiania w spółdzielni. RSP nadal nie mają takich samych praw jak rolnicy indywidualni, nie mogą też liczyć na ulgi i pomoc, co powinno być przedmiotem wystąpienia organizacji spółdzielczych do Rządu. Z pomysłem stworzenia spółdzielczego funduszu samopomocy spółdzielniom dotkniętym nieoczekiwanymi katastrofami wystąpił natomiast **Krzysztof Grzelak**, Prezes Zarządu Rybackiej Spółdzielni „Regalica” w Gryfinie, która w 2022 roku znacznie ucierpiała w wyniku katastrofy ekologicznej na Odrze. Część delegatów przedstawiła swoje uwagi i postulaty bezpośrednio w Komisji Uchwał i Wniosków - łącznie zgłoszono 44 wniosków, które, zgodnie z Uchwałą nr 14/20203 VII Kongresu - obecnie są opracowywane przez Biuro Zarządu KRS.

Pierwszego dnia VII Kongresu Spółdzielczości odbyły się także wybory 102 członków Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej. W głosowaniu tajnym wybrane zostały następujące osoby (wg. podziału na branże):

Gminne Spółdzielnie Samopomoc Chłopska

liczba mandatów - 15
liczba kandydatów - 17

Brewka Julian
Chabucki Marcin
Chronowski Marcin
Dados Wiesław
Dalkowska Beata
Englot Aneta
Formela Józef
Goc Katarzyna
Kiryłuk Ewa
Kowalski Marek
Kropidłowski Ireneusz
Łęzny Władysław
Moczulski Krzysztof
Nogowczyk Jerzy
Rybka Jerzy

Spółdzielnie Mleczarskie

liczba mandatów - 6
liczba kandydatów - 6

Badach Tadeusz
Broś Waldemar
Czapski Marek
Jędraszek Teresa
Kubiak Andrzej
Proczek Tadeusz

Spółdzielnie Ogrodniczo-Pszczelarskie

liczba mandatów - 1
liczba kandydatów - 1

Waśko Łucjan

Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne

liczba mandatów - 8
liczba kandydatów - 8

Kołodziej Władysław
Kowalik Rafał
Łopuch Józef
Matejczuk Marian
Mielcarek Marek
Przebierowski Andrzej
Tchórzewski Henryk
Zbonikowski Łukasz

Spółdzielnie Kółek Rolniczych

liczba mandatów - 2
liczba kandydatów - 4

Gołębiewski Józef
Kobierski Jarosław

Banki Spółdzielcze

liczba mandatów: 13
liczba kandydatów: 15

Banaszak Marek
Ceregra Robert
Choroś Halina
Dawidowski Roman
Grodzki Mieczysław
Grzesiek Jan
Huzior Piotr
Nowakowska Jolanta
Pąlej Maciej
Przeździak Zofia
Siwek Zdzisław
Tomecki Wacław
Zalewska Zenona

Spółdzielnie Spożywców

liczba mandatów - 6
liczba kandydatów - 7

Bujara Alfred
Chwieduk Wiesława
Jaśkowski Ryszard
Kazimierzczuk Janusz
Kobus Hieronim
Sznaza Wiesław

Spółdzielnie Mieszkaniowe

liczba mandatów - 36
liczba kandydatów - 41

Ambroszewski Bogusław
Brenzel Barbara
Choczaj Tadeusz
Detko Lech
Frąckiewicz Marian
Gawron Zbigniew
Goździk Zbigniew
Jórczka Tomasz
Karbowiczyn Józef
Klonowski Leszek
Koch-Kubas Joanna
Kujawa Zdzisław
Mikołajczyk Ryszard
Nizioł Jerzy
Nycz Artur
Olejniczak Zbigniew
Petkiewicz Ryszard
Pietrzyk Sławomir
Piękoś Aneta
Płaska Tomasz
Pokorski Sylwester
Polis Piotr
Półrolniczak Andrzej
Przeczek Rafał
Rosiak Szymon
Różewska Barbara
Schiller Ireneusz
Serba-Chrzanowska Agnieszka
Słobodzin Magdalena
Słupek Edward
Smorąg Józef
Sokół Zbigniew
Swat Stanisław
Szymańczyk Tadeusz
Wieczorek Leonard
Zajączkowski Włodzimierz

Spółdzielnie Pracy i Usług

liczba mandatów - 6
liczba kandydatów - 12

Bartkowski Tadeusz
Grzelak Krzysztof
Kubiak Elżbieta
Marciniak-Kędziora Beata
Rynduch Jakub
Witkowski Waldemar

Spółdzielnie Inwalidów i Niewidomych

liczba mandatów - 2
liczba kandydatów - 2

Bączak Łukasz
Pora Hubert

Spółdzielnie Rzemieślnicze

liczba mandatów - 1
liczba kandydatów - 1

Piątek Janusz

Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe

liczba mandatów - 1
liczba kandydatów - 1

Matusiak Rafał

Spółdzielnie Socjalne

liczba mandatów - 3
liczba kandydatów - 3

Juszczyk Marcin
Miżejowski Cezary
Mularski Krzysztof

Spółdzielcze Grupy Producentów Rolnych

liczba mandatów - 2
liczba kandydatów - 2

Bieniasz Jan
Styburski Wojciech

Drugiego dnia obrad VII Kongresu Spółdzielczości drogą głosowania podjął stosowne uchwały, wypełniając cel Kongresu Spółdzielczości zgodnie z art. 258 ustawy Prawo spółdzielcze:

- Uchwała nr 12/2024 w sprawie stanu polskiej spółdzielczości i kierunków jej rozwoju w latach 2024-2028 (zob. str. 16-20).
- Uchwała nr 13/2024 w sprawie zasad finansowania działalności KRS przez organizacje spółdzielcze. Zdecydowano, że w 2024 wysokość składki wynosić będzie 550 zł, a w latach następnych - 660 zł.
- Uchwała nr 14/2024 w sprawie realizacji wniosków zgłoszonych podczas obrad VII Kongresu Spółdzielczości - na mocy której złożone wnioski i apele zostały przekazane do protokołu z obrad Kongresu celem ich wykorzystania i wskazania sposobu ich realizacji w dalszej pracy KRS. □

Wystąpienie Prezesa Zarządu KRS

dr. inż. Mieczysława Grodzkiego
na

VII Kongresie Spółdzielczości w dniu 22 stycznia 2024 roku

**Szanowni Goście!
Koleżanki i Koledzy Delegaci!**

Kilkanaście minut temu dokonaliśmy uroczystego otwarcia obrad VII Kongresu Spółdzielczości. W ten sposób symbolicznie zamknęliśmy okres, jaki upłynął od poprzedniego Kongresu, otwierając się jednocześnie na nowe wyzwania, jakie przyniosą kolejne lata.

Wzorem poprzednich Kongresów, czeka nas jeszcze podsumowanie lat, jakie upłynęły od obrad VI Kongresu. Aby ułatwić to zadanie przygotowaliśmy obszerny *Raport z działalności Krajowej Rady Spółdzielczej w latach 2017-2023*. Myślę, że zwalnia nas to z obowiązku szczegółowego omawiania działalności w minionym okresie. Proszę jednocześnie o traktowanie mojego wystąpienia jako głosu otwierającego dyskusję, jaka dzisiaj i jutro odbędzie się na tej sali.

Choć łączą nas wspólne cele, to jednak na Kongres przybywamy z bogactwem różnych doświadczeń, wynikających z odmiennego usytuowania w codziennej pracy społecznej i zawodowej w strukturach spółdzielczych. To bogactwo i różnorodność powinno być naszą siłą. Oczekujemy więc, że praca, jaką na co dzień wykonujecie w Waszych spółdzielniach oraz wynikające z niej oceny i postulaty, nadzieje i rozczarowania zwerbalizujecie w swoich wystąpieniach, co następnie znajdzie odzwierciedlenie w treści uchwał, jakie podejmie VII Kongres Spółdzielczości. Jest to podstawowy warunek do tego, żebyśmy wyszli z Kongresu pokrzepieni duchem, z wiarą w sens podjętych decyzji i mocnym postanowieniem ich realizacji w codziennej praktyce spółdzielczej.

A droga do tego celu może być tylko jedna. Jest nią usprawnienie komunikacji i pogłębianie współpracy między ciałami statutowymi a spółdzielniami, między Krajową Radą Spółdzielczą a spółdzielczymi Związkami Rewizyjnymi, między wszystkimi ciałami ustawodawczymi, a spółdzielniami z wektorem zwrotnym. Liczę, że VII Kongres Spółdzielczości prosta temu wyzwaniu, dostarczając nowych impulsów do wznie-

sienia tej współpracy na wyższy poziom, w tym współpracy międzybranżowej.

Kierując się przesłankami współpracy wewnątrzspółdzielczej, Krajowa Rada Spółdzielcza w minionej kadencji starała się konsultować ze spółdzielczymi związkami rewizyjnymi i spółdzielniami niezrzeszonymi wszystkie najważniejsze opinie i stanowiska kierowane do władz ustawodawczych i wykonawczych państwa. Dziękuję spółdzielcom za wykazaną aktywność i zaangażowanie w tym zakresie. Było ono istotne i bardzo pomocne w okresie prac nad rządowymi projektami Tarcz Antykryzysowych i Tarcz Finansowych Polskiego Funduszu Rozwoju.

Towarzyszyło im mnóstwo interwencji związanych z nierównym dostępem spółdzielni do środków pomocowych. W te działania zaangażowało się niemal całe środowisko spółdzielcze. Między innymi dlatego przyniosły one pozytywne skutki. Podobnie było w przypadku wprowadzenia maksymalnych cen gazu dla piekarni spółdzielczych. Płynię z tego nauka, że działając wspólnie, wspierając się i współpracując możemy osiągnąć znacznie więcej niż gdybyśmy działali w odosobnieniu. Te pozytywne doświadczenia powinniśmy rozwijać i wzbogacać, również wykorzystując do tego celu środki komunikacji elektronicznej.

Szanowni Zebrani!

Kilka lat temu w obiegu publicznym pojawiło się pojęcie zrównoważonego rozwoju. Była to odpowiedź czynników opiniotwórczych na wyrażane w sondażach przez wysoko rozwinięte społeczeństwa życzenia wprowadzenia „nowego porządku gospodarczego”. W myśl tych „życzeń”, polityka powinna być ukierunkowana bardziej na społeczne potrzeby, a nie na gromadzenie dóbr przez wąskie elity, na sprawiedliwy podział wypracowanego dochodu, na współpracę, a nie konkurencyjną grę sił. Towarzyszyły tej debacie pozytywne dla spółdzielczości wydarzenia, jak wpisanie jej na listę niematerialne-

go dziedzictwa kulturowego UNESCO. Również ówczesna większość parlamentarna w Polsce deklarowała prospołeczny charakter swej polityki, zapewniając o potrzebie odbudowy wspólnot, wychodzeniu naprzeciw dążeniom, zasadom i wartościom wynikającym z doktryny ekonomii społecznej. Ta aktywność ludzi miała być czynnikiem rozwoju może nawet ważniejszym, niż zasoby materialne.

Otrzeźwienie dedykowane środowisku spółdzielczemu przez ówczesne władze przyszło szybko, już po kilku miesiącach, bo w lipcu 2017 roku, kiedy Sejm, z pogwałceniem procedur ustawodawczych, uchwalił kolejną nowelizację ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Zlikwidowała ona podstawowe fundusze w spółdzielniach, wprowadzając członkostwo i jego wygaszenie z mocy samej ustawy oraz inne sprzeczne z duchem i prawem spółdzielczym przepisy.

Chociaż część z nich zakwestionował Trybunał Konstytucyjny znów przy znacznej aktywności spółdzielców, to jednak większość pozostała niewzruszona. Choć projekt był konsultowany ze środowiskiem spółdzielczym i pierwotnie konsumował jego oczekiwania, to jednak wystarczył sprzeciw najważniejszego wówczas szeregowego posła zainspirowanego przez jedną panią senator, by cały trud legislacyjny został zmarnowany.

Mimo tej bolesnej nauczki, Krajowa Rada Spółdzielcza podejmowała kolejne wyzwania legislacyjne. Sukcesem zakończyły się starania o wpisanie spółdzielni produkcji rolnej, czyli praktycznie RSP, do ustawy o ekonomii społecznej, obok spółdzielni pracy oraz spółdzielni inwalidów i spółdzielni niewidomych. Łączą się z tym liczne zachęty i ułatwienia, w tym wsparcie w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego czy możliwość wsparcia biznesowego, w tym dopłat do zaciągniętych pożyczek. Z tych preferencji już korzystają spółdzielnie socjalne i spółdzielnie pracy. Mam nadzieję, że do grona beneficjentów ustawy o ekonomii społecznej

wkrótce dołączą też spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych oraz RSP, a do samej ustawy o ekonomii społecznej uda się wpisać spółdzielnie pozostałych branż, w tym przede wszystkim spółdzielnie mieszkaniowe. Musimy jednak mieć ku temu mocne argumenty, przede wszystkim te, które świadczą, że spółdzielnie potrafią wykorzystać już istniejące ułatwienia prawne, jak chociażby te zawarte w ustawie o ekonomii społecznej. Rozumiemy, że członkowie RSP przygotowują projekty społeczne i skutecznie będą o nie aplikować. Jest to także dla RSP szansa szerszego uczestnictwa w życiu społecznym oraz istotny krok w kierunku budowy kapitału społecznego i zaistnienia jako spółdzielnia środowiskowa.

Były też przypadki ustaw uchwalonych zgodnie z naszymi oczekiwaniami przez Senat, które zaledwie kilkoma głosami odrzucał Sejm. Tak stało się chociażby z ustawą o izbach rolniczych, w której wyrugowano spółdzielczość z możliwości ubiegania się o dofinansowanie z budżetu państwa ewentualnego uczestnictwa w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej Unii Europejskiej COGECA. Z tego miejsca chciałbym serdecznie podziękować tym posłom i senatorom, którzy byli otwarci na argumenty spółdzielcze. To ich życzliwość, otwartość i zrozumienie powodowały, że do budynku Parlamentu przyjemniej się wchodziło, miało sens i przyniosło wprawdzie skromne, ale chyba adekwatne do układu sił w Parlamencie, owoce.

W minionej kadencji Krajowa Rada Spółdzielcza starała się zabierać głos we wszystkich najważniejszych sprawach związanych z funkcjonowaniem spółdzielczości, zarówno tych bieżących, do załatwienia „od zaraz”, jak i tych bardziej perspektywicznych. Do tej pierwszej grupy zaliczyłbym np. pisma interwencyjne do Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Sejmu w sprawie objęcia pomocą Spółdzielni Rybackiej „Regalica” poszkodowanej w wyniku zatracenia rzeki Odry, czy też zgłoszenie Prezesowi Rady Ministrów listy przedsiębiorstw spółdzielczych przygotowanych do produkcji artykułów medycznych w związku z Covid-19. Do bieżących czynności należało też opiniowanie rozporządzeń rządowych pod kątem ich wpływu na funkcjonowanie spółdzielni, ze szczególnym uwzględnieniem Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych.

Stałą troską KRS była ochrona spółdzielni przed gwałtownym wzrostem cen gazu i energii. W tej sprawie kilkakrotnie występowaliśmy do Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwa Rozwoju

i Technologii o objęcie ustawową ochroną małych i średnich przedsiębiorstw. Te zabiegi okazały się skuteczne. Maksymalne stawki cen za gaz zostały wprowadzone dla piekarni spółdzielczych.

Wiele pism dotyczyło interwencji w sprawie dyskryminowania spółdzielni w dostępie do pomocy w ramach Tarcz Antykrzysowych, w tym Tarczy Finansowej PFR i tu również odnotowaliśmy pewne sukcesy. Niestety, część spraw, o które zabiegaliśmy, nie została załatwiona.

Do grupy pozytywów należy również zaliczyć efekty współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wychodząc z założenia, że rozwój różnych form spółdzielczości jest bardzo potrzebny gospodarce, proponowaliśmy konkretne rozwiązania w ramach konsultacji projektów ustaw i rozporządzeń. Znaczna część naszych propozycji została przyjęta, w tym zmniejszenie biurokracji dla spółdzielni ubiegających się o status uznanej organizacji producentów. Doprowadziliśmy również do wpisania spółdzielni na listę priorytetowych beneficjentów programów pomocowych oferujących środki na inwestycje.

Dużym osiągnięciem KRS jest poprawa przepisów dla spółdzielni energetycznych, w tym ułatwień w ich tworzeniu oraz w rozliczeniach z operatorami energetycznymi. Po uchwaleniu przez Parlament pierwotnych postulatów KRS w tym zakresie i akcji szkoleniowo-informacyjnej, jaką pod auspicjami resortu Rolnictwa podjęło ściśle współpracujące z KRS Stowarzyszenie na rzecz efektywności im. prof. Krzysztofa Żmijewskiego, znacznie przyspieszył proces powstawania spółdzielni energetycznych na obszarach wiejskich. Pora na wprowadzenie regulacji, które umożliwią uzyskiwanie statusu spółdzielni energetycznej przez obecnie funkcjonujące spółdzielnie na obszarach miejskich i wielkomiejskich, a także przez nowo powstające spółdzielnie na tych terenach. Krajowa Rada spółdzielcza będzie kontynuowała działania w tym zakresie.

Dzięki naszym uporczywym zabiegom, w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich została odblokowana pomoc na tworzenie uznanych Organizacji Producentów oraz na uzyskiwanie statusu uznanej Organizacji Producentów przez działające już spółdzielnie. Szczególnymi staraniami zostały objęte Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne, które z racji swojej wielkości są wykluczane z dostępu do wielu instrumentów wsparcia. W ramach uzgodnień warunków do przekazywania dopłat bezpośrednich z Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, udało się zmienić

dotychczasowe zapisy i spowodować, że dla RSP brana jest pod uwagę liczba członków, a nie tylko areał gospodarstwa spółdzielczego. To znaczny krok w kierunku uznania tych spółdzielni za wielorodzinne gospodarstwa rolne, o co od lat zabiegamy. Podobne rozwiązania powinny obowiązywać w zakresie umożliwiająym zakup gruntów rolnych. Wymagać to będzie zmian niektórych przepisów w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego i jest to zadanie na najbliższy okres.

Na sprawiedliwe, zgodne ze specyfiką spółdzielczości regulacje prawne czeka duży obszar spraw będących w gestii Ministerstwa Finansów. Współpraca z tym resortem nigdy nie była łatwa, ale w ostatnim okresie prawie w ogóle jej nie było. Udało nam się, mówiąc dosłownie, „przepchnąć” przez resort niektóre drobne sprawy, ale generalnie Ministerstwo Finansów było bardzo odporne na postulaty, artykułowane przez Krajową Radę Spółdzielczą. Sztandarowym przykładem było wyłączenie spółdzielni z ustawy o estońskim CIT.

Na uregulowanie wciąż czeka odejście od podwójnego opodatkowania dla spółdzielni, czy też sprzeczny z logiką system podatkowy dla spółdzielni mieszkaniowych. Najwyższy czas skończyć z fikcją zapisaną w art. 17 ust. 1 pkt. 44 ustawy o podatku od osób prawnych. Dotyczy on zwolnień podatkowych dla dochodów uzyskanych z gospodarowania zasobami mieszkaniowymi w części przeznaczonej na utrzymanie tych zasobów. Rzecz jednak w tym, że w praktyce nie ma z czego zwalniać, bo na gospodarowaniu nieruchomościami spółdzielnie ponoszą z reguły straty. Takie fikcyjne rozwiązanie przysparza natomiast pracy służbom księgowym spółdzielni, które muszą wydzielać dwie formy działalności jako „utrzymanie lokali” i „pozostała działalność” przy podziale przychodów i kosztów podatkowych, nie mówiąc już o tym, że jest ono niesprawiedliwe, bo traktuje spółdzielnie mieszkaniowe jako przedsiębiorstwa ułomne, którymi można ręcznie zarządzać z wysokości ministerialnych gabinetów.

Mamy nadzieję, że w nowej rzeczywistości, jaka rodzi się w wyniku wyborów 15 października 2023 roku, obecne kierownictwo Ministerstwa Finansów będzie nie tylko administratorem, ale przede wszystkim kreatorem polityki finansowej państwa i w ramach tej polityki znajdzie się zrozumienie dla specyfiki spółdzielczości. O to z pełną determinacją powinniśmy zabiegać.

Do zadań, jakie czekają nas w najbliższym czasie, należy podjęcie działań w kierunku równoprawnego traktowania

przez Nadzór Bankowy ustawy Prawo bankowe i ustawy Prawo spółdzielcze w relacjach z Bankami Spółdzielczymi i Spółdzielczymi Kasami Oszczędnościowo-Kredytowymi. Nie można postrzegać spółdzielczych instytucji finansowych jako załączków „korporacyjek”, bo to fałszywy ogląd. Są one dla społeczności lokalnych instytucjami zaufania publicznego, ściśle związanymi ze swymi macierzystymi środowiskami - często jedynymi po likwidacji wielu placówek pocztowych. Tę funkcję należy w nich wzmacniać, a nie utrudniać jej kontynuowanie.

Niestety, robi się odwrotnie, jakby na przekór ludzkim potrzebom i zdrowemu rozsądkowi. Stałym problemem spółdzielczych instytucji finansowych jest mnożąca się ilość coraz bardziej obszernych i szczegółowych obowiązków sprawozdawczych na rzecz coraz to nowych instytucji państwa. Podnosiliśmy szkodliwość takich działań kilka lat temu na poświęconej tej kwestii specjalnej konferencji w Senacie z udziałem przedstawicieli czynników decyzyjnych. Niestety, konferencja nie przyniosła jednoznacznych w tej sprawie rozstrzygnięć. Wydaje się, że najbardziej właściwą drogą do rozwiązania tego problemu jest dalsza centralizacja procesów na szczeblu zrzeszeniowym, bowiem obowiązków sprawozdawczych nie ubywa. Wspólnie powinniśmy zastanowić się, czy dla zmniejszenia pracochłonności i kosztowności sprawozdawczości spółdzielczego sektora finansowego na rzecz instytucji zewnętrznych nie należałoby zorganizować na bazie struktur zrzeszeniowych specjalnej platformy sprawozdawczej dla wszystkich podmiotów tego sektora.

Formą odpowiedzialności finansowej całej zbiorowości za każdego uczestnika systemu są instytucjonalne systemy ochrony. Dobre wyniki ekonomiczne osiągnięte w ostatnich latach przez sektor bankowości spółdzielczej pozwalają na wzmocnienie funduszy systemów ochrony do poziomów nałożonych w pierwszych decyzjach administracyjnych o ich utworzeniu, a także na podniesienie funduszy własnych banków spółdzielczych i znaczne dorezerwowanie ich portfeli kredytów nieregularnych. Takie działania poprawiły bezpieczeństwo sektora. KRS w oficjalnych stanowiskach zawsze popierała ten kierunek zmian.

Na transparentność działania banków spółdzielczych duży wpływ ma także lustracja. W merytorycznej współpracy z Nadzorem, przy udziale trzech zainteresowanych związków rewizyjnych, udało nam się wypracować wspólny standard merytorycznego zakresu tego

procesu, który lepiej odpowiada współczesnym wymogom. Powyższe problemy w określonym zakresie dotyczyły również SKOK-ów, na co w swoich stanowiskach niejednokrotnie zwracaliśmy uwagę. W tym kontekście chcę powiedzieć o rozwiązaniach prawnych, w tym podatkowych, które szerzej uwzględniają specyfikę Kas i mają na celu budowanie ich funduszy własnych. Dotyczy to na przykład udziałów kapitałowych w Kasach. Dobrze, że to rozwiązanie przyjęło wreszcie moc aktu prawnego. Jest to jednocześnie wskazówka do dalszych działań w kierunku objęcia tym systemem całego sektora bankowości spółdzielczej.

Szanowne Koleżanki i Koledzy Delegaci!

Rok 2024 został ustanowiony przez Senat Rokiem Edukacji Ekonomicznej. Pretekstem była setna rocznica uchwalenia ustawy o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej Władysława Grabskiego. Jak zapewniła w swoim wystąpieniu pani Marszałek Senatu, Wysoka Izba będzie wspierała inicjatywy i działania popularyzujące wiedzę ekonomiczną i finansową wśród młodzieży.

Dla Krajowej Rady Spółdzielczej pojawiła się więc wyśmienita okazja, aby powiedzieć: sprawdzam! Już bowiem w roku 2019 przekazaliśmy senackiej Komisji Rodziny i Polityki Senioralnej projekt ustawy o spółdzielniach uczniowskich, obudowując go listami poparcia od środowisk spółdzielczości uczniowskiej i środowisk opiniotwórczych, w tym Episkopatu Polski i międzynarodowych organizacji spółdzielczych. Pojawiły się jednak wątpliwości natury prawnej ze strony Biura Legislacyjnego Senatu i dla Ustawodawcy był to wystarczający argument, aby w roku 2021 przerwać prace nad projektem. Teraz do niego wrócimy.

Aby do minimum zredukować wątpliwości interpretacyjne Ustawodawcy, zwróciliśmy się do Krajowej Administracji Skarbowej z wnioskiem o interpretację niektórych przepisów. Otrzymaliśmy zadowalającą odpowiedź, że spółdzielnie uczniowskie służą wyłącznie edukacji i - jako nie posiadające osobowości prawnej - nie są płatnikami podatku VAT. Myślę więc, że grunt pod uchwalenie ustawy o spółdzielniach uczniowskich został dostatecznie przygotowany by wydać od tak dawna oczekiwany plon.

Wzmacnia te oczekiwania Jubileusz 125-lecia powstania pierwszej na ziemiach polskich spółdzielni uczniowskiej w Pszczelinie, który przypada na rok 2025. Trudno o lepsze okazje do

rzeczywistego dowartościowania edukacji młodzieży w duchu ekonomii społecznej, a jednocześnie do zaprzeczenia zasady, że spółdzielcze formy aktywności młodzieży władze państwowe popierają tylko przy obchodach okolicznościowych świąt i jubileuszów. Senatowi dajemy więc szansę uwiarygodnienia się w oczach opinii publicznej. Miejmy nadzieję, że szansę tę skutecznie wykorzystamy.

Istotną część spółdzielczej aktywności stanowią sieci spółdzielni spożywców „Społem” i Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”. Problemy tej branży znalazły się w obszarze zainteresowania Krajowej Rady Spółdzielczej. Przekazaliśmy m.in. swoje uwagi do projektu Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw żywności, co było ważnym krokiem w stronę uregulowań prawnych zapobiegających zjawisku zatorów płatniczych, będących problemem dla wielu przedsiębiorstw działających na polskim rynku. Duży był również nasz wkład w pracę nad ustawą o marnowaniu żywności, we współpracy ze Związkami Rewizyjnymi Spółdzielni Handlowych. Na nasz wniosek do Deklaracji ICAO, zatytułowanej *O lepsze otoczenie dla gospodarstw rolnych w zrównoważonym rolnictwie na świecie*, dodano pkt. 8, w którym organizacje spółdzielcze zobowiązują się do redukcji strat i marnowania żywności dla lepszego zachowania środowiska naturalnego i oszczędzania energii. KRS zgłosiła również akces do Partnerstwa na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ. Tym samym zobowiązała się do promowania rozwoju spółdzielczości jako formy wspólnego działania ludzi na rzecz realizacji tych celów. Mówię o tym m.in. dlatego, że Polska jest jednym z pierwszych europejskich krajów, które wprowadziły uregulowania prawne w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności.

Istotnym wyzwaniem dla handlu spółdzielczego jest uprzywilejowana pozycja zagranicznych sieci handlowych. Mając uprzywilejowaną pozycję monopolistyczną zbierają nienależną rentę monopolową i mają tanie zasilanie kredytowe międzynarodowych korporacji finansowych. Naszą odpowiedzią powinna być konsolidacja sieci „Społem” i Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” oraz wspieranie organizowania się rolników w większe, silniejsze formy spółdzielcze w postaci uznanych organizacji producentów i spółdzielni II

stopnia zorganizowania gospodarczego o charakterze produkcyjnym, handlowym, usługowym i skupowym. Tym procesom powinny towarzyszyć zmiany prawne, polegające na wprowadzeniu przepisów o relacjach wzajemnościowych w obrocie między spółdzielniami, z czym łączyłyby się - wzorem innych krajów UE - preferencje podatkowe. W sumie te zmiany spowodowałyby skrócenie łańcucha dostaw i obniżenie kosztów, co zwiększyłoby siłę konkurencyjną handlu spółdzielczego i siłę nabywczą klientów. Do rozważenia pozostaje też kwestia tworzenia poziomych struktur spółdzielczych w poszczególnych regionach kraju, które umożliwiłyby powstanie silnej reprezentacji spółdzielczej wobec właściwych władz samorządowych oraz zintensyfikowanie działań promocyjnych spółdzielczości konsumenckiej.

Okres transformacji przerwał chlubne tradycje polskiej szkoły rehabilitacji i znacznie ograniczył szanse społeczno-zawodowej aktywności inwalidów i osób niewidomych. Mimo, że od tego czasu minęło już ponad 30 lat, to wciąż do niego wracamy, bo rządzący nie dali temu środowisku powtórnej szansy adaptacji do nowych warunków społeczno-gospodarczych, jakie ukształtowały się po transformacji. A przecież troski o zawodową aktywizację ludzi z różnego rodzaju niepełnosprawnościami nie zdjął z obowiązków państwa żaden akt ustawodawczy, z Konstytucją na czele. Spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych, łącząc w swej działalności aktywność ekonomiczną z rehabilitacją zawodową, społeczną i medyczną, z udziałem niepełnosprawnych spółdzielców, spełniają wszelkie warunki do uznania ich za jednostki działające w sferze pożytku publicznego i obudowania ich odpowiednimi instrumentami wsparcia. Podnosiliśmy te kwestie w wystąpieniu do właściwych władz państwa. Niestety, bez pozytywnego rezultatu. Będziemy te wysiłki kontynuować w nadziei na zrozumienie i podjęcie stosownych działań.

Szanowni Zebrani!

Rozwój spółdzielczości polskiej nie jest możliwy bez wsparcia placówek naukowo-badawczych i korzystania z wypracowanego przez nie dorobku. Niezbędna jest też popularyzacja publicystyczna ruchu spółdzielczego oparta o wyniki badań naukowych realizowanych w celu określenia najbardziej optymalnych kierunków rozwoju idei i biznesu spółdzielczego. Kierując się tymi przesłankami, Krajowa Rada Spółdziel-

cza rozwija i wzbogaca nawiązaną po VI Kongresie współpracę z uczelniami. Na Uniwersytecie Rzeszowskim uruchomiliśmy filię Spółdzielczego Instytutu Badawczego KRS. Obecnie funkcjonują tam już dwa podyplomowe kierunki studiów o tematyce spółdzielczej, a współpracując z nami kadra naukowa realizuje, we współpracy z KRS, programy unijne kierowane do młodzieży szkolnej.

Pozytywnie rozwija się współpraca z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. Przejawem tego była wspólna konferencja naukowa zorganizowana z okazji setnej rocznicy uchwalenia ustawy Prawo spółdzielcze. Przedstawiciele kierownictwa KRS zasiadają w „Laboratorium Innowacji KUL”, które ma wpływ na programy nauczania.

Współpracujemy też z Akademią Nauk Stosowanych im. Wincentego Pola w Lublinie, gdzie wspólnie uruchomiliśmy studia podyplomowe dla spółdzielczych organów samorządowych. Współpracę z takimi uczelniami, jak Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie czy Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, rozwijają także niektóre spółdzielcze związki rewizyjne, współorganizując konferencje i studia podyplomowe w zakresie spółdzielczości. Celem tych wspólnych działań jest odbudowa spółdzielczego środowiska intelektualnego, zwiększenie zainteresowania młodzieży studiującej problematyką spółdzielczą i dostarczanie wysoko kwalifikowanych specjalistów dla spółdzielni.

Szanowni Delegaci!

Już z pobieżnej analizy dołączonej do *Raportu o działalności Krajowej Rady Spółdzielczej w latach 2017-2023* informacji branżowej o ilości spółdzielni na przestrzeni lat 2017-2023 wynika niepokojący trend. Ilość spółdzielni po prostu maleje. W przypadku banków spółdzielczych nie ma powodów do obaw, bo nieznaczny spadek jest wynikiem ich łączenia się w większe struktury, przy czym w siedzibie starego banku z reguły jest tworzony oddział banku. Podobnie wygląda to w spółdzielczości mleczarskiej. Mleczarstwo to wciąż silna, kwitująca branża polskiej spółdzielczości posiadająca ponad 70 proc. rynku krajowego i coraz bardziej powiększająca swą obecność na jednolitym rynku unijnym. Z oceną tendencji wzrostowych w branży spółdzielni socjalnych i Spółdzielczych Grup Producentów Rolnych trzeba jeszcze poczekać do momentu osiągnięcia przez te branże względnej stabilizacji, choć znaczny wzrost liczby szczególnie Spółdzielczych Grup Producentów Rol-

nych jest optymistyczny. Jeśli chodzi o „Społem” czy spółdzielnie mieszkaniowe, to ich ubytek nie jest znaczący. W przypadku spółdzielni mieszkaniowych może to być jeszcze efekt oddziaływania ustawy mieszkaniowej z 17 lipca 2017 roku, która z mocy prawa likwidowała członkostwo w spółdzielniach osób zamieszkających w wyodrębnionych lokalach, a także preferowanie przez państwo wspólnot mieszkaniowych kosztem spółdzielni.

W przypadku pozostałych branż nie ma już tak prostych odpowiedzi. O tym szczerze powinniśmy rozmawiać na Kongresie, a przede wszystkim zastanowić się, dlaczego spółdzielnie stawiają się w stan likwidacji, wyprzedzając przez lata wypracowany majątek, przekształcając się w spółki prawa handlowego, albo - w najlepszym wypadku - ograniczają swoją działalność do wynajmu pomieszczeń innym podmiotom gospodarczym, bądź administrowania wyodrębnionymi z nich wspólnotami mieszkaniowymi. Czy przyczyny tkwią tylko w nieprzyjaznym dla spółdzielni ustawodawstwie? Czy też spoczywają one również po stronie niewątpliwie mniejszej, ale zdegrustowanej i zniechęconej trudnościami, części naszego środowiska? Nie są to pytania ani łatwe, ani wygodne, ale spróbujmy na nie odpowiedzieć w dyskusji kongresowej, bo mogą one wymagać zredefiniowania zadań samorządów spółdzielni, związków rewizyjnych i Krajowej Rady Spółdzielczej oraz wpłynąć na kierunki działania organów statutowych KRS na lata 2024-2027.

Dziękuję wszystkim spółdzielcom za aktywne uczestnictwo w kampanii przedkongresowej, za zgłoszone wnioski i postulaty. Wiele z nich stanowiło inspirację do treści mojego wystąpienia. Dotyczy to szczególnie konieczności zacieśnienia współpracy między spółdzielniami danej branży i współpracy międzybranżowej. Życzę podjęcia przemyślanych i trafnych uchwał, które jak najlepiej będą służyć polskiej spółdzielczości. Wierzę, że będą one priorytetem działania dla nowo wybranych władz KRS. Takie podejście powinno wzmocnić siłę naszego działania i miejsce spółdzielczości w gospodarce narodowej. Drogą do tego celu będzie szczerzy, otwarty dialog i konsekwentna realizacja wszystkich postanowień VII Kongresu Spółdzielczości.

Dziękuję za uwagę.

dr inż. Mieczysław Grodzki
Prezes Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej

Uchwała w sprawie stanu polskiej spółdzielczości i kierunków jej rozwoju w latach 2024-2028

W dyskusji przedstawiciele spółdzielni dokonali oceny stanu spółdzielczości w poszczególnych branżach i zgłosili szereg wniosków. Zjazdy przedkongresowe w przeważającej części udzieliły poparcia Tezom Programowym, jako całości, lub poszczególnym zawartym w nich propozycjom oraz przedstawiły szereg nowych wniosków i postulatów pod adresem VII Kongresu Spółdzielczości. Dyskusja przedkongresowa i liczba zgłoszonych wniosków dowodzą ugruntowanej świadomości zagrożeń i wyzwań współczesności dla całego ruchu spółdzielczego oraz troski o rozwój i umocnienie spółdzielczego modelu gospodarowania dla dobra ludzi i Państwa Polskiego.

Kierunki działania dla VII Kongresu wytycza też Deklaracja Międzynarodowego Szczytu Spółdzielczego w Quebecu, która zobowiązuje spółdzielczość do włączenia się w realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ogłoszonych przez ONZ. Cele te to 17 sformułowanych hasło działań zmierzających do wyeliminowania ubóstwa, poprawy jakości życia ludzi i lepszej ochrony środowiska na Ziemi. Deklaracja - w szerszym kontekście - określa wizję rozwoju spółdzielczości na świecie do 2030 r., który stanowi horyzont czasowy oenztetowskich Celów. Na podkreślenie zasługuje Cel 17 programu zrównoważonego rozwoju ONZ, który zachęca do efektywnego partnerstwa pomiędzy rządami, sektorem prywatnym, a społeczeństwem obywatelskim.

Istotny wpływ na rozwój działalności gospodarczej podmiotów spółdzielczych będzie mieć unijny program Fit for 55, który obejmuje pakiet ustaw dotyczących klimatu i energii ujętych w unijnych

VII Kongres Spółdzielczości poprzedziła kampania i dyskusja przedkongresowa zorganizowana we wszystkich 15 branżach spółdzielczych, w której uczestniczyli przedstawiciele spółdzielni oraz związków spółdzielczych. Podstawę bardzo szerokiej dyskusji w trakcie branżowych zjazdów przedkongresowych stanowiły „Tezy Programowe na VII Kongres Spółdzielczości”, przygotowane przez Krajową Radę Spółdzielczą, oparte o Deklarację Spółdzielczej Tożsamości Międzynarodowego Związku Spółdzielczego

przepisach. Program stanowi element Europejskiego Zielonego Ładu, zaprezentowanego pod koniec 2019 roku, który ma za zadanie *przekształcić UE w nowoczesną, oszczędną i konkurencyjną gospodarkę*. Jednym z założeń Zielonego Ładu jest zerowa emisyjność a celem Fit for 55 jest zmniejszenie w UE do 2030 roku emisji gazów cieplarnianych o 55 proc. względem 1990 roku oraz osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku.

Nie negując słuszności zawartych tu celów jednoznacznie podkreślamy, że ich realizacja w polskich warunkach musi uwzględniać realne możliwości ich sfinansowania oraz konsekwencje dla gospodarki. Domagać się jednocześnie będziemy, aby zasady dystrybucji środków unijnych na realizowanie zamierzanych w tym obszarze przedsięwzięć uwzględniały specyfikę i społeczny charakter podmiotów spółdzielczych. Chodzi tu głównie o energochłonne działalności produkcji rolniczej, przetwórstwa rolno-spożywczego oraz zmniejszenie zapotrzebowania energetycznego użytkowania wielorodzinnych spółdzielczych zasobów mieszkaniowych.

Na podstawie przeprowadzonej we wszystkich środowiskach spółdzielczych dyskusji przedkongresowej, referatu sprawozdawczo-programowego, ocen, wniosków i postulatów dyskusji kongresowej, Delegaci na VII Kongres Spółdzielczości przyjmują przedstawione w Uchwale następujące oceny, prognozy, stanowiska, postulaty i zadania:

I.

VII Kongres Spółdzielczości wobec zachodzących procesów oraz wyzwań krajowych i globalnych

1. Procesy neoliberalnej globalizacji oparte na swobodnym przepływie towarów, usług, ludzi i kapitału w połączeniu z wygasającą odpowiedzialnością za skutki społeczne w dłuższej perspektywie czasowej, spowodowały gigantyczne rozwarstwienie majątkowe, dochodowe i społeczne. W konsekwencji wiele grup społecznych zostało wypchniętych na margines biedy i ubóstwa. W wyniku tych procesów zaostrza się systemowy kryzys kapitalizmu w sferach: finansowej, gospodarczej, politycznej, społecznej i kulturowej. Prowadzi to do zmian w świadomości ludzkiej oraz rewizji funkcjonujących paradygmatów społeczno-gospodarczych i cywilizacyjnych. Problemy te nie są zupełnie obce naszemu obecnemu realiom społeczno-gospodarczemu. Zasadniczą kwestią jest tu więc to, **jak w warunkach gospodarki rynkowej wyrównywać nadal występujące nierówności społeczne? Odpowiedzią na tak postawione pytanie może być istota spółdzielczego działania.** Otwiera to wielką szansę przed spółdzielczością i innymi wspólnotowymi formami własności, jako obywatelskimi formami gospodarowania i funkcjonowania w społeczeństwie i państwie.

2. Dostrzega te procesy Komisja Europejska, przyznając, że aby stworzyć spółdzielniom uczciwe warunki do konkurencji z innymi formami przedsiębiorstw w warunkach wysoko rozwiniętej gospodarki rynkowej, uzasadnione jest **przyznanie podmiotom spółdzielczym specjalnych ułatwień i preferencji, zwłaszcza w sytuacji, gdy spełniają one ważną funkcję społeczną.** Z tego przyzwolenia korzysta wiele krajów „starej” Unii. Celem tych

ułatwień jest wspieranie akumulacji kapitału i budowa więzi ekonomicznych z członkami jako przeciwwagi dla ograniczeń, jakie narzuca wybór statusu spółdzielczego. Jest to także swego rodzaju rekompensata kosztów związanych ze społeczną funkcją spółdzielni. Zachowanie odrębności sektora spółdzielczego od nastawionych głównie na zysk podmiotów prawa handlowego, jest jednym z kluczowych warunków rozwoju spółdzielni.

3. W ostatnich latach przekształcano spółdzielnie pracy w spółki kapitałowe, a spółdzielnie mieszkaniowe - we wspólnoty mieszkaniowe. Zadaniem na najbliższe lata jest wzmożenie wysiłków w celu utrzymania i zachowania podmiotowości struktur spółdzielczych, umocnienia pozycji społecznej i finansowej dla zajęcia należytej pozycji na rynku biznesowym i na płaszczyźnie realizacji potrzeb dla społeczeństwa. Dość skuteczna dotychczasowa obrona spółdzielczości nie powinna jednak powodować zaniechań w celu usunięcia wielu mankamentów w jej funkcjonowaniu. Pojawiające się zagrożenia w połączeniu z coraz większą pauperyzacją polskiego społeczeństwa wymagają nowych, lepiej zorganizowanych form i sposobów obrony oraz nacisku na władze polityczne i państwowe. Mając to na uwadze, **oczekiwać będziemy od nowo wybranej większości parlamentarnej i utworzonego przez nią rządu otwartości i merytorycznej dyskusji o wszystkich problemach dotyczących spółdzielczości polskiej i zgodnej z oczekiwaniami spółdzielców zmian w jej funkcjonowaniu, z poszanowaniem starej spółdzielczej zasady: „nic o nas, bez nas”**.

4. Spółdzielczość często próbuje się zawęzić do roli „czystego” biznesu, co stoi w sprzeczności z jej istotą i zasadami. Utrzymanie tego kierunku myślenia i działania w polityce wewnętrznej prowadzi wprost do utrwalań schematu społeczeństwa dwubiegunowego. Stoi to w jaskrawej sprzeczności z deklarowanym werbalnie programem budowy społeczeństwa obywatelskiego i rzeczywistej demokracji. Budowa takiego społeczeństwa będzie pustym frazesem dopóty, dopóki tę dramatyczną lukę między deklarowanymi chęciami, a realną rzeczywistością nie wypełni spółdzielczość, której tożsamość oparta jest na zasadach samopomocy, samorządności, współpracy, samoodповідzialności, sprawiedliwości i solidarności.

5. Po 33 latach transformacji ustrojowej, doświadczeniach światowego kryzysu roku 2008 i konsekwencjach pandemii COVID-19 oraz preferowania wielkich korporacji, do środowisk kształtują-

cych opinię publiczną coraz częściej przebiega myśl, że spółdzielczość stanowi jeden z ważnych paradygmatów rozwoju gospodarczego i budowy społeczeństwa obywatelskiego. Nakłada to na nas obowiązek tworzenia sieci produkcyjnych, handlowych i finansowych w oparciu o polskie podmioty gospodarcze. Do tego celu niezbędna jest **współpraca pomiędzy spółdzielniami różnych branż, branżami spółdzielczymi i samorządami terytorialnymi różnych szczebli, spółdzielniami i podmiotami gospodarczymi z polskim kapitałem o różnych formach własności, w celu odbudowy potencjału rodzimej przedsiębiorczości**.

II.

Oferta i oczekiwania VII Kongresu Spółdzielczości wobec Państwa

1. Spółdzielczość jest solidarystyczną odpowiedzią na doktrynę neoliberalizmu. **Jest formą odmienną od spółek kapitałowych, kierującą się własnym systemem zasad i wartości**. Spółdzielnie są więc specyficznymi przedsiębiorstwami, opierającymi się na zasadach współpracy, współdziałania i solidaryzmu społecznego. Są szansą na aktywność zawodową i rozwój osobowościowy, a przedkładając współpracę i współodpowiedzialność nad bezwzględne reguły gry rynkowej, tworzą warunki do bezpieczeństwa materialnego i duchowego swych członków i pracowników, przyczyniając się do budowy świata bardziej bezpiecznego i zrównoważonego. Ruch spółdzielczy wychodzi naprzeciw odwiecznemu dylematowi ludzkości: jak pogodzić dbałość o to co własne, indywidualne, z troską o dobro wspólne i rozumieniem potrzeb innych.

2. **Rozwój ruchu spółdzielczego może odegrać znaczącą rolę w zrównoważonym rozwoju kraju**. Upowszechnienie spółdzielczości w różnych dziedzinach życia gospodarczego i społecznego Polaków, przyczyni się do podniesienia poziomu życia społeczeństwa oraz jego podmiotowości, co ogólnie stanowi dobrostan pojedynczego człowieka. Jednocześnie należy spółdzielczość upowszechniać w programach nauczania szkół i uczelni, celem zaszczepienia wspólnotowego działania, co w warunkach nasilającej się globalizacji będzie czynnikiem decydującym o możliwości wygospodarowania miejsca do działania na rynku.

3. Wspólnotowa, zbiorowa przedsiębiorczość stanowi ogromną wartość w budowie demokratycznego, obywatelskiego państwa, ale **wymaga przy-**

gotowania świadomościowego oraz uznawania jej i promowania przez Państwo. Dziś spółdzielczość samodzielnie nie jest w stanie podołać temu zadaniu. Niezbędne są programy marketingowych kampanii społecznych - wspierane przez państwo. Leży to w dobrze pojętym interesie społecznym i państwowym. Celem adresowanego do społeczeństwa przekazu reklamowo-marketingowego będzie poprawa wizerunku oraz marki i zalet towarów i usług wytwarzanych i oferowanych przez podmioty spółdzielcze. Droga ułatwiająca realizację tego celu może być utworzenie funduszu reklamowego, finansującego kampanie marketingowo-promocyjne. Środki mogłyby pochodzić z części likwidujących się organizacji spółdzielczych.

4. Spółdzielczość, zwłaszcza mieszkaniowa, inwalidów i socjalna, **wyręcza państwo w dużej części ze świadczenia społecznej pomocy wobec obywateli określonych grup społecznych**. Ta sytuacja zobowiązuje państwo i samorządy do zapewnienia jej warunków funkcjonowania rekompensujących tę społeczną misję, a nie utrudniania ich funkcjonowania. Prowadzona przez spółdzielnie, zwłaszcza mieszkaniowe, działalność społeczna i kulturalna powinna być wspomagana przez władze publiczne.

5. **Istnieje pilna potrzeba wzmocnienia spółdzielczości rolniczej i zwiększenia jej udziału w organizowaniu rynków rolnych w Polsce**. Obecnie w krajach Zachodniej Europy spółdzielnie posiadają większość udziału w rynkach rolnych. Niezbędne jest poparcie Państwa dla inicjatyw organizowania się rolników w spółdzielnie i inspirowanie takich inicjatyw we współpracy z Krajową Radą Spółdzielczą. Równie ważną kwestią jest zorganizowanie polskich rolników w spółdzielniach rolniczych, w tym w spółdzielczych uznanych organizacjach producentów oraz wsparcie informacyjno-szkoleniowe grup producentów rolnych celem uzyskania przez nie statusu Organizacji Producentów. Taki powinien być docelowy model funkcjonowania rolników indywidualnych i podmiotów spółdzielczych na zorganizowanym rynku. W tej dziedzinie nieodzowna będzie współpraca z władzami centralnymi, a szczególnie z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w celu wypracowania jak najlepszych warunków do rozwoju spółdzielczych uznanych Organizacji Producentów oraz ich zrzeszeń i związków w formie spółdzielni. Należy kontynuować działania mające na celu dalsze ułatwienia ścieżek dojścia do uzyskania statusu Organizacji Produ-

centów poprzez ograniczanie i upraszczanie nadmiernej biurokracji.

6. Po uproszczeniu procedur zakładania **spółdzielni energetycznych** i rozliczeń z operatorem, przyspieszył proces powstawania spółdzielni energetycznych na obszarach wiejskich. Oczekujemy nowych regulacji prawnych w tej dziedzinie, które umożliwią uzyskanie statusu spółdzielni energetycznej przez obecnie funkcjonujące spółdzielnie na obszarach miejskich i wielkomiejskich, a także przez nowo powstające spółdzielnie na tych terenach.
7. Uwzględnienia istotnej roli spółdzielczości w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej, w prowadzeniu zdeinstytucjonalizowanych form wsparcia dla osób niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnością, wsparcia dla rodzin z dziećmi, edukacji czy opieki nad dzieckiem i ochrony zdrowia, ale także usług rozwoju lokalnego jak kultura, zrównoważony rozwój, rewitalizacja czy mieszkalnictwo. **Państwo powinno wspierać inicjatywy spółdzielcze na rzecz współpracy ze wspólnotami samorządowymi** również z uwagi na tworzenie miejsc pracy osób ze społeczności lokalnej znajdujących się w trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.
8. Polityka Państwa powinna tworzyć warunki dla zawodowej i społecznej aktywności dla większości obywateli, a nie tylko dla nielicznych bogatych. W związku z tym, **zadaniem Państwa powinno być wspieranie działalności spółdzielni i ich organizacji oraz usuwanie barier:** administracyjnych, fiskalnych, formalno-prawnych i innych, utrudniających funkcjonowanie i dalszy rozwój ruchu spółdzielczego. Wyrwanie się z marazmu niemożności i wskazanie nowatorskich kierunków zmian w warunkach: szybko zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej, rosnącego bezrobocia, wykluczenia społecznego, biedy i bezdomności w naszym kraju, jest imperatywem dla spółdzielców, spółdzielczości, środowisk lokalnych, ale także dla władz państwowych.
9. Uwzględnienia społecznej roli spółdzielczości w rozwiązywaniu wielu problemów, jak np. zatrudnianie osób niepełnosprawnych, organizowanie działalności w zakresie opieki społecznej, zdrowotnej oraz rękodzieła ludowego i artystycznego, a także budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza lokatorskiego. **Państwo powinno wspierać inicjatywy związane z tworzeniem nowych rozwiązań spółdzielczych** w tym zakresie, które wyręczają

Państwo w działalności socjalnej i szerzej - społecznej. Spółdzielczość oferuje tu strukturę Państwa zwłaszcza szczebla Samorządowego sprawdzone spółdzielcze wzorce w obszarze współpracy z ośrodkami pomocy społecznej w formach pomocy dla najuboższych, wychodzenia z bezdomności, budowania i zarządzania lokalami zastępczymi, oferowania spółdzielczych form aktywności zawodowej.

10. W przypadku **zmian prawa spółdzielczego** powinny być one procedowane z uwzględnieniem interesów wszystkich branż spółdzielczych i z udziałem ich przedstawicieli.
11. W poszczególnych krajach stosowane są różne rozwiązania uzależnione od tradycji, specyfiki i ukształtowanej praktyki, które także można i należy wprowadzić w Polsce. **Do najczęściej stosowanych form wsparcia i promowania systemu spółdzielczego należą:**
 - brak podatku dochodowego od osób prawnych, bądź naliczanie go wyłącznie od transakcji z osobami trzecimi (nie członkami),
 - zmniejszona stawka podatku dochodowego w stosunku do spółek prawa handlowego,
 - zwolnienie z podatku od nieruchomości i opłat skarbowych,
 - zwolnienie z podatku od transferu aktywów, emisji udziałów i fuzji,
 - zwolnienie z podatku dochodu przeznaczanego na zwiększenie funduszu zasobowego,
 - opodatkowywanie dochodu na poziomie członków a nie spółdzielni,
 - fundusze rozwoju i promocji tworzone z nieopodatkowanej składki od przychodów z działalności,
 - tworzenie nieopodatkowanych funduszy socjalnych w spółdzielniach, zwłaszcza mieszkaniowych;
 - obowiązek świadczenia na fundusz ubezpieczeń wzajemnych, na cele promocji i rozwoju spółdzielni, bądź inne fundusze np. praktyk i szkolenia.
12. Pilną potrzebą jest uwzględnienie i **wykorzystanie potencjału spółdzielczego budownictwa mieszkaniowego lokatorskiego**, które z uwagi na szczególny charakter oraz rolę spółdzielni mieszkaniowych przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich zmian w prawie, odegrać powinno kluczową rolę w zabezpieczaniu potrzeb społeczności lokalnych, środowiskowych oraz biedniejszych lub wykluczonych warstw społeczeństwa. Niezbędne jest wprowadzenie rozwiązań systemowych umożliwiających spółdzielniom mieszkaniowym równoprawny dostęp do środków budżetowych jak i unijnych przeznaczonych na ten cel, a także uła-

twienia w pozyskiwaniu terenów i ich zagospodarowaniu. Spółdzielnie mają możliwości budowy mieszkań znacznie taniej niż deweloperzy, co w pełni uzasadnia stworzenie im uprzywilejowanych warunków do inwestowania, a nie dyskryminujących, jak jest obecnie. Wobec powyższego, istnieje pilna potrzeba uwzględnienia spółdzielni w budownictwie mieszkaniowym poprzez:

- Wprowadzenie programu zapewniającego pełne wykorzystanie potencjału spółdzielni mieszkaniowych, jako jednej z form zaspokajania potrzeb mieszkaniowych;
 - Zapewnienie rozwoju spółdzielni budownictwa lokatorskiego jako pełniących szczególną rolę społeczną w redukcji deficytu mieszkań dla osób średnio zamożnych.
13. W celu zniwelowania uprzywilejowanej pozycji zagranicznych sieci handlowych, które mają pozycję monopolistyczną, zbierają nienależną rentę monopolową i mają tanie zasilanie kredytowe międzynarodowych korporacji finansowych, **należy wspierać współpracę i konsolidację sieci „Społem” i Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”** oraz tworzenie poziomych struktur spółdzielczych w poszczególnych regionach, które umożliwiłyby wyłonienie reprezentacji spółdzielczych wobec właściwych władz samorządowych i struktur gospodarczych oraz ułatwiły zintensyfikowanie działań promocyjnych spółdzielczości konsumencijskiej. Należy rozwijać system wspólnych zakupów dla spółdzielni oraz wzmoczyć działania w celu wdrożenia wspólnego sklepu internetowego, co pozwoli na dotarcie do nowych grup klientów.
 14. W ramach nowelizacji lub kodyfikacji prawa spółdzielczego w części dotyczącej rolniczych spółdzielni produkcyjnych niezbędne jest:
 - **uzupełnienie definicji RSP o wielorodzinny charakter** prowadzenia przez spółdzielnię wspólnego gospodarstwa rolnego z jednoczesnym uszczegółowieniem tej definicji w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego;
 - wprowadzenie ustawowej definicji kandydata na członka RSP oraz określenie jego praw i obowiązków, a także zasad jego wynagrodzenia o pracę;
 15. Pilną potrzebą jest **nowelizacja ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego** w zakresie umożliwiającym zakup gruntów rolnych przez RSP w taki sposób, aby dzielić przez liczbę posiadanych przez spółdzielnię areal prowadzonego wspólnego gospodarstwa rolnego dziesięć przez liczbę członków. W większości przypadków areal przypadający na członka spółdzielni jest nie-

wielki, znacznie poniżej ustawowego limitu uprawniającego do zakupu gruntów. Analogiczne rozwiązania funkcjonują już w systemie dopłat bezpośrednich.

16. Istotnym elementem ruchu spółdzielczego w Polsce jest spółdzielczość finansowa

tworzona przez banki spółdzielcze i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Państwo powinno uwzględnić spółdzielczy charakter tych podmiotów, oddzielić spółdzielczość finansową od działalności komercyjnej, nie nakładać na nią nadmiernych obciążeń nadzorczych, regulacyjnych i sprawozdawczych:

- a) W przepisach prawa krajowego uwzględnić w większym stopniu zasadę proporcjonalności,
- b) Stworzyć system zachęt aktywizujących członkostwo, w tym m.in.: wyłączyć z opodatkowania podatkiem dochodowym przychodów z tytułu spółdzielczej dywidendy,
- c) Dla zmniejszenia pracochłonności sprawozdawczości spółdzielczego sektora finansowego na rzecz instytucji zewnętrznych, uzgodnić z tymi instytucjami i zorganizować na bazie struktur zrzeszeniowych platformę sprawozdawczą dla wszystkich podmiotów tego sektora,
- d) Stworzyć specjalne warunki prawne, organizacyjne i zachęt finansowych do zakładania nowych małych spółdzielni dla młodych ludzi na zasadach spółdzielczych „start-upów”.
- e) wspierać proces restrukturyzacji jednostek spółdzielczego systemu finansowego w oparciu o możliwości ekonomiczne struktur zrzeszeniowych.

III.

Zadania dla spółdzielni i struktur ponadpodstawowych polskiego ruchu spółdzielczego

Delegaci na VII Kongres Spółdzielczości apelują do wszystkich ogniw polskiego ruchu spółdzielczego, aby przestrzegały następujących zasad i wartości spółdzielczych. Zasady spółdzielcze to zgodnie ze stwierdzeniem Deklaracji Spółdzielczej Tożsamości, wytyczne, przy pomocy, których spółdzielnie wprowadzają swoje wartości do praktyki. Wartości te to: samopomoc, samoodpowiedzialność, demokracja, równość, sprawiedliwość i solidarność. Deklaracja przypomina też, że zgodnie z tradycjami założycieli ruchu spółdzielczego, członkowie spółdzielni wyznają wartości etyczne uczciwości, otwartości, odpowiedzialności społecznej i troski o innych. Są to ogólnoludzkie, humanistyczne i ponadczasowe wartości.

Opierając się na fundamencie powyższych wartości i zasad spółdzielczych, Delegaci na VII Kongres Spółdzielczości

zobowiązują wszystkie ogniw polskiego ruchu spółdzielczego do realizacji poniższych najważniejszych zadań:

1. Niezbędne jest eliminowanie z ruchu spółdzielczego nieprawidłowości, rozdzających konflikty w spółdzielniach.
2. Aby realizować stojące przed spółdzielczością zadania i cele wynikające z jej statutowych obowiązków oraz sprostać wymaganiom członków, konieczne jest zbudowanie wizji i planów rozwoju poszczególnych sektorów w zmieniających się uwarunkowaniach.
3. Podejmowanie na miarę swoich możliwości przez wszystkie spółdzielnie, organizacje spółdzielcze, krajowe i regionalne związki spółdzielcze oraz KRS działań informacyjno-promocyjnych i naukowych na temat idei spółdzielczej poprzez propagowanie wiedzy o aktualnych problemach ruchu spółdzielczego i uwarunkowań jego dalszego funkcjonowania i rozwoju, także w formie szkoleń i konferencji. W szkołach średnich w ramach lekcji przedsiębiorczości zapoznawać uczniów ze specyfiką spółdzielczych form gospodarowania.
4. Intensyfikacja procesów kształcenia spółdzielczego i szkolenia działaczy, pracowników, a w szczególności kadry kierowniczej spółdzielni. Niezbędne jest tu wprowadzenie przepisów podatkowych zachęcających do szkolenia członków i działaczy samorządowych oraz szkolenia Zarządów i Rad Nadzorczych.
5. Niezwykle ważna jest także spółdzielcza edukacja młodzieży, zarówno poprzez wprowadzanie elementów wiedzy o spółdzielczości do programów szkół podstawowych i średnich w ramach różnorodnych przedmiotów, jak i organizowanie konkursów, olimpiad oraz edukacja praktyczna w postaci spółdzielni uczniowskich, które powinny być zdecydowanie wspierane przez inne spółdzielnie i organizacje spółdzielcze. Niezbędne jest także kontynuowanie odbudowy spółdzielczego zaplecza intelektualnego, które zubożało w wyniku likwidacji katedr spółdzielczości w szkołach wyższych i instytutów spółdzielczych.
6. VII Kongres Spółdzielczości z aprobatą wita ustanowienie roku 2024 Rokiem Edukacji Ekonomicznej. Poprzedza on 125-lecie powstania pierwszej na ziemiach polskich spółdzielni uczniowskiej w Pszczelinie. Mamy nadzieję, że te dwa wydarzenia będą katalizatorem uchwalenia przez Parlament ustawy o spółdzielniach uczniowskich, o co nasze środowisko zabiega od lat. By-

łoby to rzeczywiste dowartościowanie edukacji młodzieży w duchu ekonomii społecznej, a jednocześnie zaprzeczenie zasadzie, że spółdzielcze formy aktywności młodzieży władze państwowe popierają tylko przy obchodach okolicznościowych świąt i jubileuszów.

7. Podjęcie wszelkich możliwych działań przyczyniających się do rozwoju spółdzielczości uczniowskiej oraz kontynuowanie opieki poszczególnych spółdzielni i organizacji spółdzielczych nad działającymi SU.
8. Otoczenie przez ruch spółdzielczy szczególną troską osób niepełnosprawnych, ludzi kultury ludowej oraz środowisk zagrożonych bezrobociem. Organizowanie np. w formie spółdzielni pracy stanowisk pracy w celu przyuczenia tych ludzi do możliwej do wykonywania aktywności zawodowej.
9. Niezbędne jest rozwijanie ścisłej współpracy pomiędzy spółdzielniami, a samorządami terytorialnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, innymi podmiotami ekonomii społecznej na szczeblu lokalnym.
10. Upowszechnianiu problemów spółdzielczych i pomocy w ich rozwiązywaniu powinna służyć współpraca związków spółdzielczych i poszczególnych spółdzielni podejmowana na szczeblach lokalnych (województwo, powiat, gmina) wraz z organizacjami rolniczymi.
11. W warunkach agresywnych działań na polskim rynku zagranicznych sieci handlowych i produkcyjnych, niezbędne są działania wszystkich branż spółdzielczych w połączeniu z integracją poza spółdzielczych podmiotów polskich przedsiębiorców. W tym celu należy tworzyć zintegrowane pionowo sieci wytwórczo-handlowe, oparte na wartościach i zasadach spółdzielczych - od bazy surowcowej do konsumenta - złożonych z krajowych przedsiębiorstw, w tym spółdzielni; szczególnie pożądanym kierunkiem stworzenia takiej sieci jest certyfikowana produkcja zdrowej ekologicznej żywności wyłącznie z pól polskich rolników, poprzez spółdzielczy i mieszany: skup, przetwórstwo i handel, obsługiwane przez krajowych przedsiębiorców, aż do „stołu” dla polskiego konsumenta.
12. Ważnym problemem jest dalsze porządkowanie i wzmacnianie uprawnień lustracji spółdzielczej, której mankamenty stanowią przesłanki do nieustannych prób przeniesienia jej do administracji państwowej, czego nigdy w historii spółdzielczości nie było, a przecież lustracja jest immanentnym

elementem samej istoty ruchu spółdzielczego.

13. Spółdzielcze tradycje polskiej szkoły rehabilitacji powinny być adoptowane do nowych warunków społecznych i gospodarczych, jaki ukształtował proces transformacji. Harmonijne łączenie wymogów ekonomicznych z rehabilitacją zawodową, społeczną i medyczną, z elementami silnej partycypacji niepełnosprawnych spółdzielców, należy docenić poprzez uznanie spółdzielni inwalidów i spółdzielni niewidomych za przedsiębiorstwa społeczne (jednostki użyteczności publicznej) i odbudować je odpowiednimi instrumentami wsparcia. Utworzyć nowe struktury spółdzielcze atrakcyjne fiskalnie dla lekarzy i pracowników ochrony zdrowia, po porozumieniu z Krajową Administracją Skarbową, w celu zbudowania sieci spółdzielczych form usług medycznych.
14. Tworzyć korzystne warunki prawne do powstawania spółdzielczych grup zawodowych w formie spółdzielni np. architektów, inżynierów, prawników, doradców finansowych itp.
15. Wysoka dynamika powstawania nowych typów spółdzielni: socjalnych, czy spółdzielni rolniczych, w oparciu o środki unijne, wymaga kontynuowania i wspierania, z jednej strony jako sposobu pozyskiwania młodszego pokolenia do tej formy gospodarowania; z drugiej strony jako etapu przejściowego do wyłaniania się bardziej złożonych form spółdzielczej działalności. Ugruntowanie w społeczeństwie roli spółdzielczości jako formy ochrony osób słabszych biznesowo na silnie konkurencyjnym kapitałowo rynku.
16. Szansą na wzmocnienie więzów łączących spółdzielnie z ich społecznym podłożem, jest powoływanie we współpracy z lokalnymi liderami spółdzielni środowiskowych, podejmujących działania na rzecz rozwiązywania lokalnych potrzeb. Bazą dla takich podmiotów powinny być spółdzielnie już funkcjonujące, które w zgodnej międzyspółdzielczej współpracy są w stanie stworzyć nową wspólnotową jakość.
17. Istotną sprawą jest uczestnictwo Krajowej Rady Spółdzielczej jako Naczelnego Organu Samorządu Spółdzielczego w pracach Rady Dialogu Społecznego w charakterze obserwatora. Rada jest forum uzgadniania stanowisk między rządem, reprezentantami pracodawców i pracowników. Należy dążyć do ściślejszej współpracy z poszczególnymi członkami Rady, w celu artykułowania za ich pośrednictwem postulatów spółdzielczych.

18. Krajowa Rada Spółdzielcza razem ze związkami spółdzielczości rolniczej podejmie działania w kierunku przystąpienia do Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej Unii Europejskiej (COGECA).

IV.

Zadania dla Zgromadzenia Ogólnego i Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej

VII Kongres Spółdzielczości zobowiązuje Zgromadzenie Ogólne i Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej do inspirowania, organizowania i koordynowania działań spółdzielni (organizacji spółdzielczych) oraz udzielania wszelkiej możliwej pomocy podmiotom spółdzielczym realizującym określone przez Kongres zadania.

Biorąc powyższe pod uwagę, VII Kongres Spółdzielczości zobowiązuje Zgromadzenie Ogólne i Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej do:

1. Sprawowania wiodącej roli w zakresie inicjowania i wdrażania w życie nowych rozwiązań legislacyjnych dotyczących spółdzielczości.
2. Podtrzymywania kontaktów z organami władzy publicznej, aby śledzić nowe inicjatywy ustawodawcze i mieć pewność, że specyfika spółdzielni jest w nich brana pod uwagę. Współpraca z centralnymi władzami oraz Zespołami Problemowymi przy poszczególnych resortach, z uwzględnieniem współpracy w ramach Porozumienia Rolniczego oraz w obszarach Zespołu do spraw opracowania propozycji regulacji prawnych dotyczących zachęt dla spółdzielczości rolniczej.
3. Zintensyfikowania działań na rzecz popularyzacji dorobku i problemów spółdzielczego szerszemu ogółowi społeczeństwa polskiego. Powinny temu służyć zarówno spółdzielcze tytuły wydawnicze, jak też: Internet, prasa, radio, telewizja – publiczna i komercyjna, jak również prowadzone przez KRS Muzeum Historii Spółdzielczości w Polsce i Biblioteka. Należy podjąć wszelkie wysiłki w celu zapewnienia funkcjonowania i rozwijania Muzeum i Biblioteki, unikatowych w skali kraju placówek, z których korzystają m.in.: spółdzielcy, studenci, pracownicy naukowi i wszyscy zainteresowani sprawami spółdzielczości.
4. Podejmowanie działań na rzecz pozyskiwania i poprawy dostępu do środków unijnych na rzecz rozwoju i upowszechniania spółdzielczości we wszystkich sektorach gospodarki i usług społecznych, w których spółdzielnie prowadzą działalność.
5. Opracowanie i wdrożenie programu szkoleń dla: członków rad nadzor-

czych, zarządów, pracowników i członków spółdzielni.

6. Kontynuowania i rozwijania współpracy z placówkami naukowymi zajmującymi się problematyką spółdzielczą. Rozwój nowoczesnej spółdzielczości w Polsce jest niemożliwy bez wsparcia placówek naukowo-badawczych a także skorzystania z doświadczeń wypracowanych przez te placówki. Niezmiernie istotna jest szersza popularyzacja publicystyczna ruchu spółdzielczego, oparta o wyniki badań naukowych realizowanych w celu określenia najlepszych kierunków rozwoju idei i biznesu spółdzielczego.
7. Kontynuowania patronatu i udzielania pomocy merytorycznej, organizacyjnej, a w miarę możliwości, także pomocy materialnej spółdzielczości uczniowskiej - ruchowi spółdzielczemu, który w sposób praktyczny propaguje idee spółdzielczości wśród młodzieży. Należy rekultywować dobre tradycje i doświadczenia spółdzielczości uczniowskiej i przekazywać dla młodzieży już w szkołach podstawowych formę organizacji spółdzielczej jako pierwszego progu poznawania i prowadzenia biznesu w „teams”-ie szkolnym.
8. Wykorzystania wszystkich dostępnych prawem środków dyscyplinujących podmioty spółdzielcze w wypełnianiu regulacji ustawowych, zwłaszcza Prawa spółdzielczego.
9. Dążenia do uzyskiwania w procesie legislacyjnym oraz w sprawach istotnych dla spółdzielczości konsensusu stanowiska KRS ze wszystkimi branżami spółdzielczymi.

VII Kongres Spółdzielczości, w trosce o przyszłość polskiego ruchu spółdzielczego, zwraca się do wszystkich członków i organizacji spółdzielczych o podjęcie wszelkich możliwych działań zmierzających do realizacji zadań ustalonych przez Kongres i sprostaniu wyzwaniom współczesności. Pełna i powszechna realizacja zadań przez spółdzielnie zapewni rozwój ruchowi spółdzielczemu w Polsce i ochroni przed zagrożeniami jakie niosą przemiany współczesnej cywilizacji

Szczegółowe wnioski i apele zgłoszone w czasie zjazdów przedkongresowych oraz dyskusji kongresowej stanowią załączniki do niniejszej uchwały. Kongres zobowiązuje Zgromadzenie Ogólne i Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej do przeanalizowania wszystkich wniosków i postulatów zgłoszonych na przedkongresowych zjazdach oraz w toku obrad VII Kongresu, w celu ich realizacji oraz przedstawienia sprawozdania z ich wykonania na VIII Kongresie Spółdzielczości. □

W piśmie tym czytamy: Proponowana zmiana dotyczy włączenia spółdzielni rolników oraz rolniczych spółdzielni produkcyjnych do beneficjentów Ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa, co umożliwi tym podmiotom wnioskowanie do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa o przyznanie rekompensaty w przypadku braku zapłaty za produkty przez niewypłacalnego odbiorcę.

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu zmiany ustawy, projektowane uzupełnienie w/w przepisów ustawy ma na uwadze, że zarówno spółdzielnie rolników jak i Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne prowadzą działalność rolniczą. W uzasadnieniu wskazano, że zasadne jest traktowanie w/w podmiotów jak producentów rolnych uprawnionych do wnioskowania o rekompensaty z FOR, w przypadku zaistnienia okoliczności uprawniających do ich otrzymania - co naszym zdaniem jest rozwiązaniem bardzo potrzebnym.

Odrębnym zagadnieniem, nieporuszanym w projektowanej zmianie ustawy, jest czy spółdzielnie innych branż zrzeszające rolników, powinny być uwzględnione w ochronie jaką daje Fundusz Ochrony Rolnictwa? Naszym zdaniem jest to jak najbardziej uzasadnione.

Projekt zmiany Ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa

Należy rozszerzyć ochronę FOR

W piśmie skierowanym w dniu 31 stycznia 2024 r. do Marszałka Sejmu RP, Szymona Hołowni, Krajowa Rada Spółdzielcza pozytywnie zaopiniowała projektowane zmiany w Ustawie o Funduszu Ochrony Rolnictwa. Zaproponowała jednak rozszerzenie ustawowej ochrony na inne branże spółdzielcze związane z produkcją rolną i przetwórstwem zrzeszające rolników indywidualnych.

Jeśli przyjąć, że spółdzielnia jest przedłużeniem gospodarstwa - nie jest bowiem odrębnym (zewnętrznym) podmiotem wobec zrzeszonych rolników - członkowie spółdzielni są współwłaścicielami spółdzielni. W przypadku, gdy odbiorca zewnętrzny (firma, przetwórca, sieć sklepów, itd.) nie zapłaci spółdzielni, a ta spółdzielnia nie będzie miała wystarczających środków, aby zapłacić swoim członkom np. za dostarczone zboża, mleko, tuczniki czy owoce i warzywa - to kto będzie winny wobec tych rolników - członków spółdzielni? Spółdzielnia, czy ten odbiorca zewnętrzny, który nie zapła-

cił spółdzielni, a ona z tego powodu nie mogła zapłacić swoim członkom?

Mając powyższe na uwadze, zwracamy się do Pana Marszałka z prośbą o objęcie ochroną FOR również innych spółdzielni rolniczych tj. spółdzielni mleczarskich, spółdzielczych grup producentów rolnych, spółdzielczych uznanych organizacji producentów, spółdzielni ogrodniczych, spółdzielni pszczelarskich, spółdzielni „Samopomoc Chłopska” i spółdzielni kółek rolniczych (dotyczy „S.Ch.” i SKR które zrzeszają członków rolników i prowadzą skup produktów rolnych). □

Rachunkowość w spółdzielniach

róznice pomiędzy księgowością spółdzielni, a pozostałą księgowością przedsiębiorstw, omówienie planu kont ze wskazaniem istotnych różnic w wymienionych podmiotach omówienie rozliczeń tych podmiotów w sytuacji prowadzenia działalności gospodarczej.

11 marca 2024 godz. 11:00-15:00

TYP SZKOLENIA: on-line na platformie szkoleniowej ClickMeeting

TEMATYKA:

1. Zakładowy plan kont - schemat dla spółdzielni działających w różnych obszarach oraz w księgowości przedsiębiorstw.
2. Wycena aktywów i pasywów w spółdzielniach i w przedsiębiorstwach.
3. Ujęcie aktywów i pasywów w spółdzielniach i w księgowości przedsiębiorstw.
4. Różnice w ujęciu kosztów - koszty w wariantach porównawczym i kalkulacyjnym w spółdzielniach i księgowości przedsiębiorstw.
5. Zamknięcie roku krok-po-kroku w spółdzielniach.

Prowadząca:

dr Agata Kocia - doktor nauk ekonomicznych, wykładowca Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego.

INFORMACJE:

Wszelkie informacje dotyczące szkoleń organizowanych przez KRS dostępne są na stronie www.krs.org.pl w zakładce „szkolenia”. Kontakt:

szkolenia@krs.com.pl
tel.: 22 596 45 56

✓ W dniu 16 stycznia br. Prezes Zarządu KRS dr inż. Mieczysław Grodzki na wniosek spółdzielni z branży RSP zrzeszonych w Związku Rewizyjnym Spółdzielczości Rolniczej w Poznaniu, wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie obowiązującego od 2024 roku wyłączenia z produkcji 4 proc. areału. Jak pisze, jest ono dla producentów rolnych - szczególnie prowadzących hodowlę zwierząt - trudnym rozwiązaniem, które zmierza do ograniczenia produkcji, a tym samym spadku przychodów producentów rolnych.

Mając powyższe na uwadze zwracam się do Pana Ministra z prośbą o podjęcie działań, aby w 2024 roku umożliwić uprawę roślin zbożowych w ramach ugorowania na zasadach obowiązujących w 2023 roku.

Zdajemy sobie sprawę, że wymaga to zgody Unii Europejskiej, lecz obecna sytuacja na wielu rynkach rolnych jest bardzo trudna w związku z napływem na rynek UE znacznie tańszych produktów rolnych z Ukrainy. W związku z tym każdy spadek przychodów jest bardzo odczuwalny przez rolników. Jednocześnie popieramy stanowisko Związku Rewizyjnego Spółdzielczości Rolniczej w Poznaniu skierowane do Pana Ministra w tej sprawie z dnia 14 grudnia 2023 r. □

Propozycje zmiany w Ustawie o spółdzielniach rolników

Mniej członków na start

W dniu 8 lutego br. grupa ponad 20 posłów Klubu Parlamentarnego „Prawo i Sprawiedliwość” reprezentowanych przez Roberta Telusa złożyła projekt zmian w Ustawie o spółdzielniach rolników.

Główną propozycją wnioskodawców jest zmniejszenie ilości osób wymaganych do założenia takiej spółdzielni. Dotąd było to 10 członków, natomiast posłowie chcą, by spółdzielnię rolników mogły założyć już 4 osoby. Projekt, który zajmuje się także proporcjami udziałów w spółdzielniach rolników powołanych przez osoby prawne, nie wspomina jednak ani słowem o instrumentach wsparcia dla tej formy działalności. Obecnie na palcach jednej ręki można policzyć inicjatywy, które

powstały po wejściu w życie Ustawy z dnia 31 października 2018 r. o spółdzielniach rolników. W założeniu, ta nowa forma spółdzielni - traktowana jako przedłużenie gospodarstwa rolnego - miała pomóc drobnym wytwórcom wprowadzać na rynek wyroby pochodzące z gospodarstw rolnych, w tym z tzw. „małego przetwórstwa”, poprzez rolniczy handel detaliczny oraz sprzedaż bezpośrednią (sprzedaż przydomowa, sprzedaż na targowiskach oraz w obrocie lokalnym i krajowym - prowadząc własne sklepy, wstawiając swój towar do innych sklepów lub sprzedając go przez Internet). Blokadą w ich tworzeniu niewątpliwie jest konieczność zebrania 10 członków-założycieli. Jednakże nie jest to jedyna przeszkoda. Rolnicy chętni do

zrzeszenia się w spółdzielni rolników nie otrzymują żadnego wsparcia, choćby na pokrycie kosztów administracyjnych związanych z uruchomieniem i zarejestrowaniem spółdzielni, z czego mogą korzystać choćby grupy producentów rolnych (spółdzielnie rolników mogłyby otrzymywać np. rocznie, przez pierwsze 5 lat działalności, kwotę 50 tys. zł przy minimalnej liczbie członków lub 100 tys. zł przy 10 i więcej członkach). Nie ma także dedykowanych im programów pomocowych, a chcąc uzyskać środki z projektów spółdzielnie te muszą konkurować z innymi podmiotami - w tym z dużymi spółkami kapitałowymi - w ramach konkursów na wsparcie realizacji inwestycji.

Krajowa Rada Spółdzielcza już w momencie prac nad Ustawą o spółdzielniach rolników w latach 2017-2018 zgłaszała uwagi dotyczące przede wszystkim braku dedykowanego wsparcia, które mogłoby pokryć m.in. koszty administracyjne nowopowstających spółdzielni. Zwolnienia podatkowe ograniczone do pomocy *de minimis* okazały się niewystarczające by pobudzić zainteresowanie tą formą działalności, co KRS przewidział w swoich wystąpieniach do resortu rolnictwa i do komisji sejmowych. Niewątpliwie wciąż potrzebne są konkursy dedykowane mikro i małym spółdzielniom. Krajowa Rada Spółdzielcza, uczestnicząc w konsultacjach tego projektu, będzie starała się o wypracowanie jak najlepszych rozwiązań dla tego typu spółdzielni. □

Kalendarium:

✓ **5 lutego** - Jubileusz 75-lecia działalności Spółdzielni Pracy „Cukry Nyskie”.

✓ **6 lutego** - Posiedzenie Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej.

✓ **7 lutego** - szkolenie „Zamknięcie ksiąg rachunkowych i sporządzenie sprawozdania finansowego za rok 2023”. Organizator: Krajowa Rada Spółdzielcza.

✓ **8-9 lutego** - VIII Krajowy Zjazd Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych RP.

✓ **12 lutego** - Uroczystość z okazji Jubileuszu 150-lecia działalności Banku Spółdzielczego w Brzesku.

✓ **15 lutego** - Szkolenie „Realizowanie przez spółdzielnię działalności, jako obywatelska społeczność energetyczna w świetle ostatnich zmian w ustawie - Prawo energetyczne a obniżanie rachunków w spółdzielniach”. Organizator: Krajowa Rada Spółdzielcza.

✓ **20 lutego** - Posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej.

✓ **21-22 lutego** - Szkolenie uzupełniające dla lustratorów i przedstawicieli organów samorządowych związków rewizyjnych i spółdzielni (online). Organizator: Krajowa Rada Spółdzielcza

✓ **22 lutego** - Konferencja popularnonaukowa „150 lat w służbie społeczeństwu. Bank Spółdzielczy w Brzesku 1874-2024”. Regionalne Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Brzesku, początek - godz. 10.30.

Spółdzielnia Inwalidów **ELREMET** w Białej Podlaskiej

Nominacja na „ambasadora regionu”

Spółdzielnia Inwalidów ELREMET z Białej Podlaskiej jako jedyna spółdzielnia z regionu i jedna z trzech firm działających na terenie woj. lubelskiego otrzymała nominację do prestiżowego tytułu „Ambasador Województwa Lubelskiego” w kategorii „Firma”.

Tytuł przyznawany jest przez władze województwa osobom, instytucjom i firmom, które w ciągu minionego roku wniosły szczególny wkład w promocję regionu w kraju i za granicą. Podczas uroczystej Gali Ambasadorów, która odbyła się w dniu 3 lutego br. w lubelskim Centrum Spotkania Kultur, zaprezentowany został film ilustrujący działalność Spółdzielni Inwalidów „Elremet”, jej produkty i działalność społeczną. Spółdzielnia produkuje specjalistyczną odzież ochronną (w tym mundury dla policji), a także opakowania z tworzyw sztucznych. „Elremet” jest dziś jedną z największych spółdzielni inwalidów w kraju, zatrudnia 400 osób, z czego prawie 60 proc. stanowią osoby z niepełnosprawnościami. 90 członków załogi ma umiarkowany i znaczny stopień niepełnosprawności. □

Prezes „Elremet” Krzysztof Iwanicki podczas uroczystej Gali

Bank Spółdzielczy w Brzesku świętuje 150-lecie

Podczas uroczystej gali, w gronie licznie zaproszonych gości byli m.in. Prezes Zarządu BPS SA w Warszawie **Artur Adamczyk**, Członek zarządu SSOZ BPS **Rafał Makuszewski**, Prezes Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej **Mieczysław Grodzki**, Członek Zarządu ZRBS im. F. Stefczyka **Ewelina Dudkiewicz**, Dyrektor Generalny Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego **Lucyna Gajda**, Dyrektor Biura Wojewody Małopolskiego **Lukasz Krzysztofik**, a także liczni partnerzy biznesowi, przedstawiciele lokalnych władz samorządowych wraz z Burmistrzem Brzeska **Tomaszem Latochą**, jak również delegaci i emerytowani pracownicy Banku.

Bank Spółdzielczy w Brzesku jest dumny ze swojej historii, dlatego też specjalnie dla gości został przygotowany film o dziejach Banku. Wysłuchano także wykładu **dr. Piotra Dudy**, który jest historykiem, a jednocześnie wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej BS Brzesko. Podkreślił on, że powstałe w 1874 r. Towarzystwo Zaliczkowe opierało się na reiffeisenowskim Statucie Spółek Oszczędnościowo - Pożyczkowych, popularnym w zaborze austriackim m.in. dzięki pionierskiej działalności dr. Franciszka Stefczyka. Bank Spółdzielczy w Brzesku działa niemalże nieprzerwanie od 150 lat - jedyna kilkumiesięczna przerwa związana była z zajęciem jego siedziby na kwaterę Wehrmachtu w 1944 r. Przez cały okres II wojny światowej i w latach powojennych bank niósł pomoc materialną osobom znajdującym się w trudnym położeniu. Nie zawsze były to kredyty pieniężne. Indywidualne gospodarstwa rolne otrzymywały pożyczki w postaci ziarna siewnego, ziemniaków sadzeniaków, nawozów sztucznych, materiałów budowlanych czy żywego inwentarza.

Bank Spółdzielczy w Brzesku jest bankiem ukierunkowanym na działalność lokalną. Prowadzi ją za pośrednictwem centrali w Brzesku oraz dwóch oddziałów mieszczących się w siedzibach gmin Dębno i Gnojnik. Obsługuje działalność tych gmin, a kolejne dwie finansuje. W 2002 r. stał się członkiem Zrzeszenia Bank Polskiej Spółdzielczości, co poszerzyło jego ofertę o pakiet nowoczesnych usług. Jednak nie tylko nowoczesność, ale także lokalność i tradycja sprawiają, że Bank Spółdzielczy w Brzesku szczeni się pełnym zaufaniem - zarówno wśród klientów indywidual-

Jeden z najstarszych banków spółdzielczych w Polsce - Bank Spółdzielczy w Brzesku - zorganizował jubileuszowe uroczystości z okazji swojego 150-lecia. Zaplanowano je na luty 2024 r. w dwóch odsłonach: 12 lutego odbyła się uroczysta gala z udziałem władz samorządowych, bankowców i przedstawicieli organizacji spółdzielczych, natomiast 22 lutego - konferencja popularnonaukowa pod hasłem „150 lat w służbie społeczeństwu”. Honorowy Patronat nad konferencją objęła Krajowa Rada Spółdzielcza.

Przedstawiciele władz Banku Spółdzielczego w Brzesku: od lewej Przewodniczący Rady Nadzorczej Krzysztof Story i Prezes Zarządu Lech Pikula otrzymują od Prezesa Zarządu KRS Mieczysława Grodzkiego jubileuszowy upominek.

alnych, jak i partnerów biznesowych. Wyrazili oni swoje uznanie podczas uroczystości. Prezes Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej **Mieczysław Grodz-**

ki przekazał Bankowi Spółdzielczemu w Brzesku odznakę „Za Zasługi dla Spółdzielczości” z okazji 150-lecia działalności. 12 pracowników otrzymało odznaczenia „Zasłużony Działacz Ruchu Spółdzielczego”, natomiast Prezes Zarządu **Lech Pikula**, członkini Zarządu **Marta Widel**, członek Rady Nadzorczej **Adam Zydrón** oraz dwie pracownice Banku **Marta Latocha**, i **Maria Palucka** otrzymali „Złotą Odznakę Spółdzielczości Polska”. Branżowe odznaczenia „Za Zasługi dla Bankowości Spółdzielczej” wręczał Prezes Zrzeszenia BPS SA Artur Adamczyk. Władze BS Brzesko uhonorowały Mieczysława Grodzkiego i Artura Adamczyka „Złotą Odznaką Banku Spółdzielczego w Brzesku”. □

Kalendarium ważnych wydarzeń z historii BS Brzesko

- ✓ **24 lutego 1874** - w Sądzie Rejonowym w Krakowie zarejestrowane zostało Towarzystwo Zaliczkowe z Nieograniczoną Poręką, które dało początek obecnemu Bankowi Spółdzielczemu w Brzesku.
- ✓ **19 września 1904** - na posiedzeniu Rady Nadzorczej Towarzystwa Zaliczkowego zapadła decyzja o kupnie nieruchomości. W dniu 9 grudnia 1904 r. Towarzystwo kupiło budynek przy ulicy Kościuszki 3 w Brzesku, w którym do dziś mieści się centrala Banku Spółdzielczego.
- ✓ **30 czerwca 1944 - 5 marca 1945** - Towarzystwo zawiesiło działalność, a budynek został zarekwirowany przez Wehrmacht.
- ✓ **12 listopada 1948** - Przyjęcie nowego statutu i nazwy: Gminna Kasa Spółdzielcza w Brzesku
- ✓ **12 listopada 1963** - Uchwalenie nowego statutu i zmiana nazwy na Bank Spółdzielczy w Brzesku. Po odwilży postalinowskiej rozpoczął się rozkwit bankowości spółdzielczej, a Bank Spółdzielczy w Brzesku rozszerzał swoją działalność tworząc oddziały w Dębnie i Gnojniku.
- ✓ **25 marca 2002** - Bank Spółdzielczy w Brzesku podpisał umowę zrzeszenia przystępując do Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
- ✓ **maj 2019** - Bank Spółdzielczy w Brzesku podpisał umowę z Spółdzielczym Systemem Ochrony Zrzeszenia.

Gośćmi Zjazdu byli m.in. senator **Krzysztof Kwiatkowski** - Przewodniczący Komisji Ustawodawczej Senatu RP, przedstawiciele Krajowego Zasobu Nieruchomości - p.o. Prezesa Zarządu **Łukasz Balajewicz** i jego zastępca **Arkadiusz Borek**, Prezes Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej **Mieczysław Grodzki**, przedstawiciele UNIQA **Adam Łoziak** - członek Zarządu ds. Klientów Korporacyjnych i **Rafał Kukier** - dyrektor Departamentu Sprzedaży oraz przedstawiciele Banku Gospodarstwa Krajowego **Dariusz Stachera** - dyrektor Departamentu Kredytowych Programów Mieszkaniowych i **Magdalena Czerska** - dyrektor Departamentu Funduszy Mieszkaniowych. Zjazd prowadził **Jerzy Nizioł**, Prezes Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej im. Łukasieńskiego w Zamościu.

Gości Zjazdu powitał **Jerzy Jankowski** Prezes Zarządu ZRSM RP przypominając najważniejsze inicjatywy i wystąpienia Związku w ostatniej kadencji. Stwierdził, że za największy sukces ostatnich lat uznać można fakt, że nie powiodła się żadna z prób rozmontowania spółdzielczości mieszkaniowej przez kolejne nieprzemyślane projekty zmian prawnych - przede wszystkim senacki projekt nr 413. Przewodniczący Rady Nadzorczej Związku, **Tomasz Jórdeczka** podkreślił, że Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych uderzyła w zasady funkcjonowania spółdzielni, które po jej wejściu w życie utraciły swój spółdzielczy charakter, stając się hybrydą spółdzielni i wspólnot. Obaj przedstawiciele Związku wyrazili nadzieję, że obecne władze państwowe będą miały odmienny od poprzedników stosunek do spółdzielczości mieszkaniowej, a współpraca z nowym rządem nie będzie przypominać tzw. debaty mieszkaniowej zorganizowanej w ubiegłym roku przez resort rozwoju. Najwyższy

Wystąpienie senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego oraz goście VIII Zjazdu

Podsumowanie ostatniej kadencji i wybór nowej Rady

VIII Krajowy Zjazd ZRSM RP

W dniach 8-9 lutego w Warszawie obradował VIII Krajowy Zjazd Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych RP. Uczestniczyło w nim 163 przedstawicieli spółdzielni mieszkaniowych z całego kraju. Członkowie Zarządu Związku otrzymali absolutorium za okres kadencji 2018-2023, a delegaci dokonali wyboru członków nowej Rady Nadzorczej.

Prezydium VIII Zjazdu ZRSM RP

czas zacząć postrzegać spółdzielnie nie jako problem, ale jako sposób na rozwiązanie problemu braku tanich mieszkań na polskim rynku. Ten pogląd wyrażony był zresztą wielokrotnie w dyskusji towarzyszącej obradom.

O nowych możliwościach rozwojowych dla spółdzielni mieszkaniowych mówił także Senator **Krzysztof Kwiatkowski**. Podkreślił, że jako przewodniczący Senackiej Komisji Ustawodawczej jest dumny z faktu, że w tamtej kadencji Senat nie przyjął kolejnej nowelizacji Ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, która „wtrącała się w wasze sprawy” i że z pełnym przekonaniem dopilnował, aby Komisja nie zakończyła prac nad tym projektem. - Jest mi wstyd, że w moim środowisku zawodo-

wym są tacy, którzy mimo że upłynęło 35 lat od przemian ustrojowych, nadal w swoim odczuciu walczą z relikwami PRL-u do których zaliczają spółdzielnie mieszkaniowe - stwierdził. - Dysponujemy zasobem liczącym 2 miliony 200 tys. mieszkań, a regulować naszą działalność chciało Państwo, które gospodaruje 30 tys. mieszkań i samo nie potrafiło prawie nic wybudować - oddało zaledwie kilka tysięcy mieszkań. Wypowiedź senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego została przyjęta z entuzjazmem. Dziękując senatorowi za wsparcie prospółdzielczych inicjatyw **Mieczysław Grodzki** Prezes Zarządu KRS w swoim wystąpieniu wskazał, kolejne ważne sprawy do rozwiązania - w tym objęcie spółdzielczości mieszkaniowej zerową stawką VAT.

Łukasz Balajewicz Wiceprezes Zarządu Krajowego Zasobu Nieruchomości zadeklarował, że bank ziemi, będący w zasobach KZN, może być wykorzystany przez spółdzielnie i zachęcał je do wskazywania ewentualnych miejsc do wykorzystania pod spółdzielcze budownictwo mieszkaniowe. - Widzimy potencjał spółdzielczości mieszkaniowej i de klarujemy współpracę - podkreślił.

W dyskusji poruszono wiele tematów nie tylko związanych z koniecznością zmian prawnych. Propozycje dotyczyły m.in. działań promujących spółdzielczość i integracji środowiska SM.

Zjazd wybrał również nową Radę Nadzorczą Związku, w skład której weszło 45 przedstawicieli spółdzielni mieszkaniowych reprezentujących poszczególne województwa. W najbliższym czasie odbędą się wybory przewodniczącego i dziewięcioosobowego prezydium Rady. □

Chroń się przed internetowymi oszustami!

Jednym z ważnych aspektów działalności sektora SKOK jest edukacja. Aby chronić naszych członków i sympatyków postanowiliśmy przedstawić popularne metody oszustw, jakie są stosowane celem wyłudzenia pieniędzy lub ważnych informacji.

Zoszustami możemy mieć do czynienia na każdym kroku. Jednak wraz z rozwojem usług informatycznych, coraz trudniej potencjalnym ofiarom zorientować się w porę, iż mają do czynienia z takimi przestępcami. Oczywiście nie są to wszystkie sposoby ich działania. Zawsze możemy spotkać się z nową metodą, jednak warto jak najwięcej wiedzieć o tych już stosowanych. Najlepszym sposobem, aby nie dać się oszukać, jest posiadanie jak największej wiedzy o rodzajach oszustw i schematach jakimi przestępcy się posługują. Warto wiedzieć na co powinniśmy zwrócić uwagę i co powinno być dla nas ostrzeżeniem, że w danej sytuacji dzieje się coś podejrzanego.

PHISHING

czyli wiadomości z fałszywymi linkami

Oszuści tworzą fałszywe strony często do złudzenia podobne do prawdziwych stron danych firm, a następnie różnymi sposobami (w tym: e-mail, SMS, komunikatory internetowe) wysyłają wiadomości z linkiem. Wiadomości te w różny sposób zachęcają do skorzystania z linku. Po wejściu w link wyświetla się strona internetowa (często bardzo starannie przygotowana), która wymaga zalogowania lub podania swoich danych. W ten sposób oszuści wyłudniają dane dostępne.

Pamiętaj!

- Nie klikaj w linki przysłane od nieznanych osób/ z nieznanych adresów.
- Nie podawaj żadnych danych na stronie, w którą wszedłeś przez link z wiadomości.
- Weryfikuj nazwę strony na którą wchodzisz. Często witryna wygląda ładnie podobnie do prawdziwej strony firmy, jednak w linku widać inne nazwy (przypadkowe litery, znaki specjalne).
- Jeśli nie jesteś pewny czy wiadomość, którą dostałeś jest prawdziwa, zadzwoń na infolinię danej instytucji lub do osoby, którą znasz w tej instytucji (np. opiekun w SKOK, w której jesteś członkiem) i zapytaj czy wysyłali taką wiadomość.

FAŁSZYWE INWESTYCJE

fałszywe strony do inwestowania

Oszuści publikują reklamy w internecie, zachęcające do inwestycji w celu szybkiego wzbogacenia się. Oferty te najczęściej oferują zyski, które wysokością znacząco odbiegają od oferty rynkowej. Celem uwiarygodnienia w ofertach używane są częstokroć wizerunki znanych postaci (np. ze świata sportu, polityki) by stworzyć pozory godnej zaufania inwestycji. W pierwszym kroku oszuści próbują pozyskać nr telefonu, aby kontaktując się, spróbować namówić potencjalną ofiarę na zainstalowanie aplikacji (która według oszusta będzie niezbędna by dokonać inwestycji) lub będzie rzekomo służyć do wysłania pieniędzy.

Oszuści często oferują oferty zbyt korzystne finansowo, by były prawdziwe oraz wywierają presję „oferty ograniczonej czasowo”, byś nie zdążył zastanowić się nad swoją decyzją.

Pamiętaj!

- Zanim postanowisz dokonać inwestycji na danej stronie zweryfikuj, że jest to strona należąca do danej instytucji.
- Nie daj się skusić na niewiarygodnie wysokie zyski.
- Nie instaluj żadnych aplikacji o które prosi Cię rozmówca.
- Nie przelewaj środków na nieznane konta.
- Nie podawaj danych na nieznanych Ci stronach.

FAŁSZYWE FAKTURY

takie, które do złudzenia przypominają prawdziwe

Oszuści wybierają popularne firmy, od których większość z nas otrzymuje faktury/rachunki do zapłaty (dostawcy mediów, dostawcy usług telefonicznych itp.). Faktury te wyglądają ładnie podobnie do prawdziwych.

Pamiętaj!

- Zawsze patrz na nazwę podmiotu, który przysłał rozliczenie. Jeśli jest inny niż w ubiegłym miesiącu upewnij się w danej firmie, że to oni przysłali to rozliczenie.
- Weryfikuj czy zgadza się numer konta bankowego.

VISHING

czyli telefoniczne wyłudzenie danych

Oszuści w celu pozyskania zaufania podają się za osoby/podmioty powszechnie znane np. służby (policja) lub z usług których korzystamy np. instytucje finansowe czy dostawcy np. mediów (telekomunikacja, energia itp.). W trakcie rozmowy proszą o podanie szeregu danych lub o instalację jakiejś aplikacji.

Oszust może dzwonić z numeru, który znasz!

Aktualnie dostępne technologie pozwalają oszustom podszywanie się pod różne numery telefonów. Jeśli nie rozpoznajesz rozmówcy, skontaktuj się z firmą za którą podaje się dzwoniący, aby upewnić się czy to na pewno pracownik danej firmy się z Tobą kontaktuje.

Pamiętaj!

- Nie podawaj swoich danych, w szczególności takich jak login i hasło do konta.
- Nie instaluj żadnych aplikacji, o jakie prosi Cię rozmówca w trakcie takiego połączenia.
- Nie podawaj danych karty płatniczej.

Najważniejsze, aby w trakcie rozmowy telefonicznej czy mailowej, zawsze mieć na uwadze, że nie widzimy naszego rozmówcy. Należy starać się zawsze zachować czujność i nie dawać się ponieść emocjom np. gdy ktoś nas popędza, oferuje niesamowicie atrakcyjną ofertę lub prosi o nietypowe dane. Pamiętajmy, że oszuści starają się stwarzać pozory, a naszą jedyną szansą obrony jest zauważanie drobnych sygnałów, które mogą świadczyć, że mamy do czynienia z przestępstwem. Niestety, nie zawsze jest to łatwe, dlatego należy zachowywać ostrożność i starać się pozyskiwać jak najwięcej informacji na temat sposobów w jaki oszuści próbują nas oszukać, by nie dać się zaskoczyć. □

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele władz Związku Lustracyjnego Spółdzielni: prezes Zarządu **Janusz Paszkowski**, członkini Zarządu **Jadwiga Kotkowska** i **Anna Bulka**, która stoi na czele Fundacji Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej (FRSU), a także **Zdzisław Zatorski** przewodniczący Rady FRSU i **Adam Jamróz** prezes Zarządu Wytwórczej Spółdzielni Pracy „Społem” w Kielcach. Licznie przybyła młodzież z działających w szkołach podstawowych spółdzielni uczniowskich, wraz z opiekunami i dyrekcją szkół. Byli to: SU „Maja” z Nieklania Wielkiego (opiekunowie: **Jolanta Szkurlat** i **Joanna Boruń**, dyrektor **Teresa Pokusa**), SU „Dziupla” z Kielc (wicedyrektor **Elżbieta Zapała**), SU „Grosik” z Obiechowa (opiekun **Małgorzata Flak** i dyrektor **Anna Wiekiera**), SU „Grosik” z Bałtowa (opiekun **Agnieszka Wolak**). Nad przebiegiem spotkania czuwała Przewodnicząca Świętokrzyskiej Rady SU w Kielcach **Anna Kotwica** wraz z **Anną Przynarowską** z Delegatury Regionalnej ZLSP w Kielcach.

„Duzi i mali” spółdzielcy dzielili się swoimi doświadczeniami, problemami i sukcesami. Prezentowali działalność SU, wskazując na dylematy i ograniczenia towarzyszące pracy z młodzieżą. Mogli też zasięgnąć informacji o wydarzeniach ze spółdzielczego świata oraz o działaniach na rzecz środowiska i planety prowadzonych przez przedsiębiorstwa spółdzielcze.

Międzypokoleniowa wymiana doświadczeń

Dla najmłodszych spółdzielców

Świętokrzyska Rada Spółdzielni Uczniowskich oraz Delegatura Regionalna ZLSP w Kielcach w dniu 9 stycznia br. zaprosiły na wspólne spotkanie członków i opiekunów spółdzielni uczniowskich z woj. świętokrzyskiego oraz przedstawicieli spółdzielni dorosłych. Spotkanie stało się okazją do podsumowania działalności i podziękowań za twórczą pracę na rzecz najmłodszej branży spółdzielczej.

Podczas spotkania **Janusz Paszkowski** i **Anna Bulka** otrzymali medale *Przyjacieli Świętokrzyskiej Spółdzielczości Uczniowskiej*, przyznano także medale *Opiekun na medal* (otrzymali je: **Elżbieta Zapała**, **Monika Mróz-Nowak**, **Renata Konwiak**, **Małgorzata Flak**, **Anna Kalita**, **Maria Jarzab**, **Marzena Kondracka**, **Agnieszka Ceraży**, **Elżbieta Spiecha**, **Danuta Kołacz** i **Jolanta Szkurlat**). Medalem *Za wielkie serce* uhonorowano zostali **Adam Jamróz** - prezes WSP „Społem” w Kielcach, **Grzegorz Pabis** - prezes PSS „Społem” w Kielcach i **Jerzy Czapla** - prezes Spółdzielni Pracy Huta Szkła „Sława”. SU „Maja” za swoją aktywność w 2023 roku została wyróżniona statuetką *Spółdzielnia Uczniowska na 6*, natomiast najbardziej aktywni młodzi spółdzielcy otrzymali statuetki *Super Spółdzielca*. **Jadwiga Kotkowska**, która została uznana za dobrego ducha świętokrzyskiej SU, została obdarowana symbolicznym aniołem, aby nie zabrakło jej sił i inicjatyw do inspirowania kolejnych spotkań. Wszyscy uznali, że konieczna jest osobista wymiana doświadczeń i integracja środowiska spółdzielczego - od najmłodszych do najstarszych spółdzielców - bo jest to niezbędne dla budowania spółdzielczej rodziny w oparciu o jej zasady i wartości. □

Podczas spotkania **Janusz Paszkowski** i **Anna Bulka** otrzymali medale *Przyjacieli Świętokrzyskiej Spółdzielczości Uczniowskiej*, przyznano także medale *Opiekun na medal* (otrzymali je: **Elżbieta Zapała**, **Monika Mróz-Nowak**, **Renata Konwiak**, **Małgorzata Flak**, **Anna Kalita**, **Maria Jarzab**, **Marzena Kondracka**, **Agnieszka Ceraży**, **Elżbieta Spiecha**, **Danuta Kołacz** i **Jolanta Szkurlat**). Medalem *Za wielkie serce* uhonorowano zostali **Adam Jamróz** - prezes WSP „Społem” w Kielcach, **Grzegorz Pabis** - prezes PSS „Społem” w Kielcach i **Jerzy Czapla** - prezes Spółdzielni Pracy Huta Szkła „Sława”. SU „Maja” za swoją aktywność w 2023 roku została wyróżniona statuetką *Spółdzielnia Uczniowska na 6*, natomiast najbardziej aktywni młodzi spółdzielcy otrzymali statuetki *Super Spółdzielca*. **Jadwiga Kotkowska**, która została uznana za dobrego ducha świętokrzyskiej SU, została obdarowana symbolicznym aniołem, aby nie zabrakło jej sił i inicjatyw do inspirowania kolejnych spotkań. Wszyscy uznali, że konieczna jest osobista wymiana doświadczeń i integracja środowiska spółdzielczego - od najmłodszych do najstarszych spółdzielców - bo jest to niezbędne dla budowania spółdzielczej rodziny w oparciu o jej zasady i wartości. □

Szkolenie odbyło się w Spółdzielczym Ośrodku Szkoleniowo Konferencyjnym „Brzeźno” w Gdańsku, a wzięło w nim udział ponad 40 osób.

Omawiane zagadnienia związane były m.in. z ochroną danych osobowych, aspektami dotyczącymi zawierania umów i innymi trudnymi uregulowaniami prawnymi na jakie spółdzielcy napotykają w codziennej pracy. Mecenas **Katarzyna Kawalec Gwiazda** w przystępny sposób tłumaczyła wszystkie zawiłości prawne i udzielała wyjaśnień na spotkaniach grup tematycznych. **Mariusz Kumorek** wiceprezes Krakowskiego Banku Spółdzielczego przybliżył zagadnienia związane z

zasadami funkcjonowania banków spółdzielczych oraz cyberbezpieczeństwem. W grupach warsztatowych omawiano sprawy bieżące: zasady funkcjonowania SCSK, prowadzenia składnic akt, problemy lustracji spółdzielczej oraz sprawy, z jakimi zwracają się do Związku zrzeszone spółdzielnie. Nie zabrakło tematów księgowych związanych z zamknięciem roku obrotowego. Mimo napiętego harmonogramu szkoleniu towarzyszył program turystyczny obejmującego znane i nieznane ciekawostki Gdańska. Przyjazna atmosfera, wzorowa organizacja i piękna pogoda sprzyjały zdobywaniu wiedzy, odpoczynkowi i integracji. Dodatkowym miłym

akcentem były obchody dwudziestolecia pełnienia funkcji prezesa Związku przez **Janusza Paszkowskiego**. Wieczorem, przy wspaniałym torcie i lampce wina, życzeniom i wspomnieniom nie było końca. □

Szkolenie i integracja w ZLSP

Z zimową wizytą w Gdańsku

Tradycją już stało się, że podzatek roku dla pracowników Związku Lustracyjnego Spółdzielni jest okazją do szkolenia i integracji. W dniach 28-31 stycznia br. po raz 14 odbyło się wyjazdowe szkolenie integracyjne. Jest ono zwykle okazją do podsumowań i dyskusji oraz nabrania sił przed wyzwaniami kolejnego roku.

Apelacja w procesie cywilnym

Przemysław Kępka, radca prawny
e-mail: kancelaria.legeartis@gmail.com

Spółdzielnia wystąpiła do sądu z powództwem o zapłatę przeciwko jednemu z członków w związku z zaległościami w opłatach za lokal. Sąd wydał jednak wyrok oddalający powództwo wskazując, że spółdzielnia nie wykazała zasadności dochodzonego pozwem roszczenia. Jakie działania powinna podjąć spółdzielnia w celu odwołania się od niekorzystnego wyroku sądu?

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że w obowiązującym obecnie stanie prawnym brak jest możliwości złożenia w postępowaniu cywilnym apelacji od wyroku bez wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o jego uzasadnienie. Możliwość taka istniała przed zmianami procedury cywilnej dokonanymi w dniu 7 listopada 2019 r. We wcześniejszym okresie było bowiem możliwe złożenie apelacji w terminie 21 dni od ogłoszenia wyroku, bez składania wniosku o jego pisemne uzasadnienie. Zgodnie z aktualnie obowiązującą treścią art. 369 § 1 kodeksu postępowania cywilnego (dalej: kpc) niezłożenie w terminie tygodniowym wniosku o pisemne uzasadnienie wyroku uniemożliwia skuteczne zaskarżenie tego orzeczenia apelacją.

Zgodnie z art. 328 § 1 kpc pisemne uzasadnienie wyroku sporządzane jest na wniosek strony o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. Wniosek taki musi zostać zgłoszony w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia wyroku. O istotne, we wniosku należy wskazać, czy

pisemne uzasadnienie ma dotyczyć całego wyroku, czy też tylko jego części. Jeśli strona nie wskaże we wniosku zakresu w jakim żąda sporządzenia uzasadnienia wyroku, sąd powinien skierować do niej wezwanie do uzupełnienia braków wniosku pod rygorem jego odrzucenia (art. 328 § 4 kpc).

Warto również pamiętać, że zgodnie z art. 25b ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wnioski o uzasadnienie wyroku podlegają opłacie stałej w wysokości 100 zł.

Zgodnie z art. 329 § 2 kpc sąd powinien sporządzić uzasadnienie wyroku w terminie 14 dni od dnia wpływu prawidłowo sporządzonego wniosku. Z uwagi jednak na fakt, że termin ten ma charakter wyłącznie porządkowy, sporządzenie uzasadnienia wyroku przez sąd trwa zazwyczaj znacznie dłużej. W przypadku niemożności sporządzenia uzasadnienia wyroku w ustawowym terminie, prezes sądu może przedłużyć ten termin na czas oznaczony. □

Jakie dalsze czynności powinna podjąć spółdzielnia po otrzymaniu odpisu wyroku sądu I instancji wraz z uzasadnieniem?

Zgodnie z art. 369 § 1 kpc apelację wnosi się do sądu który wydał zaskarżony wyrok w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Strona wnosząca apelację zobowiązana jest zatem w terminie 14 dni od otrzymania wyroku z uzasadnieniem złożyć apelację w biurze podawczym sądu, bądź też wysłać w tym terminie apelację za pośrednictwem poczty polskiej.

Warto jednak zaznaczyć, że obowiązujące od 7 listopada 2019 r. przepisy przewidują sytuację, w której termin do złożenia apelacji ulega przedłużeniu. Zgodnie z art. 369 § 11 kpc w przypadku przedłużenia przez sąd terminu do sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku, termin do złożenia apelacji wynosi 21 dni ogłoszenia wyroku. O tym, że termin do wniesienia apelacji zostaje przedłużony do 21 dni sąd zawiadomi stronę doręczając jej odpis wyroku z uzasadnieniem. W przypadku, gdy w zawiadomieniu tym termin do złożenia

apelacji zostanie oznaczony w sposób błędny, a strona wnosząca apelację zastosuje się do tego błędnego zawiadomienia, apelację uważa się za wniesioną w terminie, co zostało wprost zapisane w art. 369 § 11 kpc.

W praktyce często zdarzają się sytuacje, gdy strony działające bez profesjonalnych pełnomocników składają apelację w terminie, jednak kierują ją do niewłaściwego sądu (np. wprost do sądu odwoławczego, zamiast do sądu, który wydał zaskarżony wyrok). W takim przypadku zastosowanie znajdzie przepis art. 369 § 3 kpc zgodnie z którym terminy do wniesienia apelacji uważa się za zachowane także wtedy, gdy przed ich upływem strona wniosła apelację do sądu drugiej instancji. W takich przypadkach sąd ten zawiadamia sąd pierwszej instancji o wniesieniu apelacji i kieruje do niego żądanie przekazania akt sprawy, której dotyczy złożona apelacja.

28 PARAGRAF SPÓŁDZIELCZY

Należy również pamiętać, że co do zasady apelacja podlega opłacie sądowej w wysokości takiej, jaka powinna zostać uiszczona od pozwu o zapłatę. Spółdzielni przysługuje oczywiście prawo do złożenia wniosku o zwolnienie od kosztów w zakresie opłat sądowej od apelacji. Warto jednak zaznaczyć, że w praktyce rzad-

ko zdarza się, aby sądy zwalniały spółdzielnie (oraz inne osoby prawne) od kosztów sądowych. Ma to miejsce w wyjątkowych sytuacjach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami sprawy lub znaczną wysokością opłaty sądowej w stosunku do skali działalności spółdzielni oraz jej zasobów finansowych. □

Jakie dalsze czynności podejmie sąd po złożeniu apelacji przez spółdzielnię?

Zgodnie z art. 371 kpc sąd pierwszej instancji niezwłocznie przedstawia akta sprawy sądowi drugiej instancji. W obowiązującym obecnie stanie prawnym to właśnie sąd drugiej instancji dokonuje weryfikacji złożonej apelacji pod kątem spełniania przez nią wszystkich wymogów. Sąd bada przede wszystkim, czy apelacja została złożona w ustawowym terminie. Sprawdzana jest również kwestia uiszczenia opłaty sądowej od apelacji w prawidłowej wysokości. Sąd weryfikuje też, czy apelacja zawiera wszystkie niezbędne elementy przewidziane w przepisach procedury cywilnej, w tym podpis osoby wnoszącej apelację oraz dokument potwierdzający ewentualne ustanowienie pełnomocnika procesowego.

W przypadku stwierdzenia, że apelacja została wniesiona po terminie lub nie została opłacona, sąd wydaje

postanowienie o jej odrzuceniu. Na postanowienie takie można wnieść zażalenie.

W przypadku, gdy apelacja zawiera braki formalne (np. brak podpisu lub załączonego pełnomocnictwa), sąd wzywa stronę do uzupełnienia tych braków, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu wydaje postanowienie o odrzuceniu apelacji.

Jeśli apelacja spełnia wszystkie wymogi formalne oraz została wniesiona w terminie i należycie opłacona, sąd zarządza doręczenie odpisu apelacji pozostałym stronom postępowania. Zgodnie z art. 3731 kpc każda ze stron postępowania może wnieść odpowiedź na apelację w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu apelacji. □

W jakim składzie i w jakim trybie sąd drugiej instancji rozpoznaje apelację wniesioną przez spółdzielnię?

Zgodnie z art. 374 kpc regułą jest rozpoznanie przez sąd apelacji na tzw. posiedzeniu niejawnym. Sąd może jednak uznać, że ze względu na charakter sprawy przeprowadzenie rozprawy jest konieczne. Oznacza to, że co do zasady apelacja rozpoznawana jest przez sąd bez wyznaczenia rozprawy i wzywania na nią stron postępowania.

Co istotne, rozpoznanie apelacji musi odbyć się na rozprawie, jeśli wniosek taki zostanie złożony w samej apelacji, bądź też w odpowiedzi na apelację. Nawet jednak pomimo wniosku o rozpoznanie apelacji na rozprawie sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeśli apelacja lub pozew zostaną cofnięte, bądź też w sprawie zachodzi nieważność postępowania.

Co istotne, nawet w przypadku wyznaczenia przez sąd rozprawy, może się ona odbyć bez względu na niestawiennictwo stron postępowania, o ile oczywiście strony zostały prawidłowo powiadomione przez sąd o terminie rozprawy.

Warto pamiętać, że pomimo zakończenia obowiązywania stanów zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii, zgodnie z art. 151 § 2 kpc sąd może zarządzić przeprowadzenie rozprawy przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających porozumiewanie się na odległość (tzw. rozprawa zdalna). Przepisy dotyczące rozpraw zdalnych ulegną dalszemu doprecyzowaniu w ramach kolejnej nowelizacji procedury cywilnej, które wejdzie w życie w marcu 2024 r. Nowe przepisy przewidywać będą m.in. przeprowadzenie rozprawy zdalnej na wniosek strony postępowania oraz precyzować sytuacje, w których konieczne jest przeprowadzenie rozprawy w trybie stacjonarnym. □

zamówienia: tecza.polska@krs.com.pl

Tekst jednolity ustawy
z dnia 16 września 1984 r.

Prawo spółdzielcze

według stanu prawnego na dzień
1 stycznia 2024 roku.

W cyklu „Biblioteczka Krajowej Rady Spółdzielczej” ukazał się tekst jednolity ustawy z dnia 16 września 1984 r. Prawo spółdzielcze według stanu prawnego na 1 stycznia 2024 roku. Mamy nadzieję, że ta podręczna broszurka będzie pomocna w codziennej pracy organów spółdzielni.

20 cena:
zł brutto

Ostrożna wycena elementów majątku spółdzielni na dzień bilansowy

Artur Puławski, lustrator i audytor finansowy

Przedsiębiorstwa zobligowane do prowadzenia ksiąg rachunkowych są zobowiązane przestrzegać podstawowych zasad rachunkowości zawartych w ustawie o rachunkowości. Są one wymienione w artykułach od 4 do 8 ustawy o rachunkowości. Należy je stosować bez względu na przyjęte przez jednostkę rozwiązania szczegółowe, spośród sposobów i metod przewidzianych do wyboru w tej ustawie.

Jedną z podstawowych zasad rachunkowości jest zasada ostrożności, która wyraża się w rozsądnym i obiektywnym ujmowaniu wszystkich znanych przedsiębiorstwu na dzień bilansowy zdarzeń, które wpływają na wartość majątku jednostki, realność posiadanych przez nią zobowiązań oraz jej wynik finansowy. Ostrożność jest przez ustawę o rachunkowości zdefiniowana jako rozsądne podejście przy przeprowadzaniu ocen i szacunków. W codziennej praktyce wpływa ona na kształt sporządzanego bilansu i rachunku zysków i strat.

O zasadzie ostrożności mówi szczegółowo art. 7 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Wynika z niego, że poszczególne składniki aktywów i pasywów należy wyceniać stosując rzeczywiste poniesione na ich nabycie lub wytworzenie, ceny lub koszty, z zachowaniem zasady ostrożności. W szczególności należy w tym celu w skalkulowanym wyniku finansowym jednostki uwzględnić:

- zmniejszenia wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów, w tym również to dokonywane w postaci odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych,
- jedynie niewątpliwie pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne,
- wszystkie poniesione pozostałe koszty operacyjne i straty nadzwyczajne,
- ujęcie wszelkich rezerw na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń.

Wyżej wymienione zdarzenia należy uwzględnić również wtedy, gdy zostaną one ujawnione pomiędzy dniem bilansowym a dniem, w którym dokonywane jest zamknięcie ksiąg rachunkowych.

Wyraz zasady ostrożności można odnaleźć również w poniżej wymienionych przepisach ustawy o rachunkowości:

- **art. 8 ust. 1** - który mówi, że określając zasady (politykę) rachunkowości należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności, o której mowa w artykule 7 ustawy o rachunkowości;

- **art. 28 ust. 1 pkt 7** - zgodnie z którym należności i udzielone pożyczki wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności;
- **art. 37 ust. 4** - według którego aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności;
- **art. 39 ust. 3** - wskazujący, że odpisy czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń, a czas i sposób rozliczeń powinien być uzasadniony charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności;
- **art. 41 ust. 1** - mówiący o tym, że rozliczeń międzyokresowych przychodów dokonuje się z zachowaniem zasady ostrożności.

W przepisach bilansowych wskazano także odstępstwa od zasady ostrożności. Dotyczą one przede wszystkim wyceny aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych na dzień bilansowy po średnim kursie NBP z tego dnia z odniesieniem nadwyżki dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi ustalonych memoriałowo, czyli niezrealizowanych na wynik finansowy, czy też odniesienia na fundusze własne, bez ujmowania w wyniku finansowym, skutków istotnych błędów z lat ubiegłych oraz wyniku zmian zasad (polityki) rachunkowości.

Uproszczenia związane ze stosowaniem ustawy o rachunkowości

Zgodnie z art. 7 ust. 2b ustawy o rachunkowości, jednostka mikro, jednostka mała oraz jednostka, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które spełniają warunki określone w art. 3 ust. 1c pkt 1 albo ust. 1d ustawy

o rachunkowości, mogą zrezygnować z zachowania zasady ostrożności przy wycenie poszczególnych składników aktywów i pasywów w zakresie tworzenia odpisów aktualizujących wartość aktywów oraz rezerw na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń. Uproszczenia tego nie stosuje się do spółek kapitałowych, spółek komandytowo-akcyjnych i spółek jawnych lub komandytowych, których wszystkimi współnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej. Ponadto, zgodnie z artykułem 7 ustęp 2a ustawy o rachunkowości, jednostki mikro mogą zrezygnować z zachowania zasady ostrożności przy wycenie poszczególnych składników aktywów i pasywów.

Zastosowanie zasady ostrożności na dzień bilansowy

Co do zasady, na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania służące działalności operacyjnej jednostki wycenia się w cenach historycznych, po których zostały wprowadzone do jej ksiąg rachunkowych. Przy takiej wycenie należy jednak uwzględnić również między innymi zasadę ostrożności, czyli wziąć pod uwagę wszystkie znane jednostce zdarzenia, które wpływają niekorzystnie na wartości aktywów i zobowiązań ustalone na dzień bilansowy. Konsekwencją zastosowania zasady ostrożności jest przede wszystkim zawiązanie odpisów aktualizujących oraz rezerw na przyszłe zobowiązania. Należy pamiętać, że stosowanie zasady ostrożności nie powinno powodować tworzenia nadmiernej ilości odpisów aktualizujących lub rezerw lub nietworzenia ich w ogóle. Należy przede wszystkim mieć na uwadze, aby obraz sytuacji jednostki przedstawiać w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym w sposób rzetelny. W myśl tej zasady, gdy dokonane odpisy aktualizujące lub utworzone rezerwy okażą się zbędne, najpóźniej na dzień bilansowy należy je rozwiązać.

Tworzenie odpisów aktualizujących

Zasada ostrożności nakazuje, aby w księgach rachunkowych i bilansie ujmować wyłącznie realną wartość składników majątku. Co za tym idzie aktualizować je do wartości możliwych do uzyskania, w sytuacji, gdy utraciły one częściowo lub całkowicie swoją wartość. Postępowanie takie podyktowane jest tym, że aktywa mają wartość nie wyższą od korzyści ekonomicznych, jakie mogą przynieść w przyszłości. Przez aktywa rozumieć należy kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Oznacza to konieczność uwzględnienia przy wycenie bilansowej aktywów zmniejszenia ich wartości. Planowanemu zmniejszeniu wartości aktywów służy amortyzacja i odpisy umorzeniowe części aktywów trwałych.

Z kolei z nieplanowanym zmniejszeniem wartości użytkowej składników aktywów, zarówno długoterminowych, jak i krótkoterminowych wiąże się dokonywanie odpisów aktualizujących. Odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, jak środki trwałe, zapasy, czy też należności, dokonuje się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, natomiast aktywów

finansowych, jak udziały, czy odsetki w ciężar kosztów finansowych. Działanie takie powoduje zmniejszenie wyniku finansowego jednostki.

Zmniejszenie wartości użytkowej składników aktywów dotyczy przede wszystkim:

- rzeczowych składników majątku obrotowego i trwałego - może ono nastąpić na skutek trwałej utraty przez nie wartości użytkowej;
- należności, których spłata przez nabywców jest zagrożona, bądź należności, które mogą być trudne do odzyskania lub niemożliwe, w związku z czym ich wartość wymaga aktualizacji;
- finansowych aktywów trwałych i obrotowych, których cena rynkowa na dzień bilansowy jest niższa od ich wartości księgowej.

Warto zaznaczyć, że stan należności podlegający wykazaniu w bilansie wycenia się stosując zgodnie z ustawą o rachunkowości, w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności. Oznacza to, że wyceny należności dokonuje się łącznie z odsetkami z tytułu zwłoki w zapłacie, z uwzględnieniem ewentualnych odpisów aktualizujących te należności.

Tworzenie rezerw

Zasada ostrożności wyraża się także w tworzeniu rezerw na zobowiązania i traktowanych na równi z nimi biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Rezerwy na zobowiązania, o których mowa w ustawie o rachunkowości tworzy się na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować. Tego typu rezerwy tworzy się w szczególności na straty z transakcji gospodarczych w toku, w tym z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń, operacji kredytowych, skutków toczącego się postępowania sądowego a także na przyszłe zobowiązania spowodowane restrukturyzacją.

Z kolei rezerwy w postaci biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, tworzy się w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy, wynikających w szczególności z obowiązku wykonania, związanych z bieżącą działalnością, przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, a także przyszłych świadczeń wobec nieznanych osób, których kwotę można oszacować w sposób wiarygodny, mimo że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana. Tego typu rezerwy tworzy się zazwyczaj z tytułu kosztów napraw gwarancyjnych, reklamacji, rękojmi za sprzedane produkty długotrwałego użytku oraz z tytułu przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, czyli niewykorzystanych urlopów, premii, nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i innych.

W codziennej praktyce rezerwy tworzy się w ciągu całego okresu sprawozdawczego w momencie wystąpienia wiarygodnych przesłanek do ich utworzenia, nie później jednak niż na dzień bilansowy. Wyceniać należy je w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Szczegółowe informacje na temat zasad ujmowania rezerw w księgach rachunkowych, ich wyceny oraz kryteriów prezentacji i ujawniania w sprawozdaniu finansowym można odnaleźć w Krajowym Standardzie Rachunkowości nr 6 - Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania warunkowe.

Stosowanie zasady ostrożności wymaga w niektórych przypadkach częściowego odstąpienia od zasady

memoriału i współmierności. Z zasady memoriału zdefiniowanej w art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości, wynika, że w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Oznacza to obowiązek ujęcia w księgach rachunkowych, a następnie na ich podstawie w sprawozdaniu finansowym, wszystkich zdarzeń gospodarczych, jakie wystąpiły w danym roku obrotowym, bez względu na to, czy zostały one zafakturowane oraz czy zostały zapłacone. Natomiast zasada współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów, określona w artykule 6 ustęp 2 ustawy o rachunkowości, mówi o tym, że dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów do aktywów lub pasywów danego okresu sprawozdawczego zaliczane będą koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów

oraz przypadające na ten okres sprawozdawczy koszty, które jeszcze nie zostały poniesione. Przy ustalaniu wyniku finansowego, jaki jednostka osiągnęła w danym okresie sprawozdawczym, jednostka jest tym samym zobowiązana uwzględnić czasową i przedmiotową zgodność kosztów z przychodami. Częściowe odstępstwo od zasady memoriału i zasady współmierności wyraża się w fakcie, że ustawa o rachunkowości nakazuje zaliczyć do wyniku finansowego roku bieżącego, bez względu na jego wielkość:

- wyłącznie niewątpliwe pozostałe przychody operacyjne,
- wszystkie poniesione w danym roku pozostałe koszty operacyjne.

Takie postępowanie wyklucza możliwość dokonania rozliczeń międzyokresowych z wyżej wymienionych tytułów. □

Gospodarka zasobami mieszkaniowymi

Odszkodowanie za pozbawienie prawa użytkowania wieczystego a gospodarka zasobami mieszkaniowymi

Roksana Kowalska prawnik, aplikant radcowski

Wedle art. 232 §1 Kodeksu cywilnego w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym oraz osobom prawnym mogą być oddawane grunty stanowiące własność Skarbu Państwa, które położone są w granicach administracyjnych miast oraz grunty Skarbu Państwa położone poza tymi granicami, lecz włączone do planu zagospodarowania przestrzennego miasta i przekazane do realizacji zadań jego gospodarki, jak również grunty stanowiące własność jednostek samorządu terytorialnego lub ich związku.

Spółdzielnie mieszkaniowe nierzadko pozostają użytkownikami wieczystymi gruntów, na których to wykonują zadania oraz obowiązki ciążące na nich w myśl ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze oraz ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych.

W przypadku wywłaszczenia własności nieruchomości, użytkowania wieczystego bądź innego prawa rzeczowego na rzecz osoby wywłaszczonej przysługuje odszkodowanie, które odpowiada wartości tych praw wedle zasady określonej w art. 128 i następne ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Oznacza to więc, iż w przypadku wywłaszczenia prawa użytkowania wieczystego spółdzielniom mieszkaniowym przysługiwać będzie odszkodowanie, które ustala starosta.

Wysokość takiego odszkodowania ustala się według stanu, przeznaczenia i wartości wywłaszczonej nieruchomości w dniu wydania decyzji o jej wywłaszczeniu. Co istotne z punktu finansowego spółdzielni, ustalenie wysokości odszkodowania następuje po uzyskaniu opi-

nii rzeczoznawcy majątkowego, która określa wartość nieruchomości co oznacza, iż ustalone odszkodowanie nie może być kwotą abstrakcyjną, w tym kwotą rażąco zaniżoną. W chwili zapłaty odszkodowania, która to następuje jednorazowo w terminie 14 dni spółdzielnia uzyskuje środki pieniężne. Środki te mogą być wydatkowane przez spółdzielnię w sposób różnorodny, w tym na gospodarowanie zasobami mieszkaniowymi.

Pojęcie gospodarka zasobami mieszkaniowymi co do zasady nie posiada definicji legalnej, mimo używania go w obrocie prawnym od 1994 roku. Jak wynika z interpretacji indywidualnej wydanej przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 10 maja 2022 roku (0111-KDIB1-1.4010.38.2022.2.ŚS) z definicji zawartej w „Słowniku języka polskiego” PWN, pojęcie gospodarki nie ogranicza się tylko do zarządzania i dysponowania, ale obejmuje także całość mechanizmów i warunków działania podmiotów gospodarczych związanych z wytwarzaniem i podziałem dóbr i usług. „Zasób” zaś to m.in. pewna nagromadzona ilość czegoś. Natomiast pojęcie „mieszkanie” jest równoznacz-

ne w swojej treści z pomieszczeniem, w którym się mieszka. Tak więc przymiotnik „mieszkaniowy”, określa rzeczy związane z mieszkaniem.

Dotychczas zebrane orzecznictwo oraz wydane interpretacje indywidualne pozwalają ustalić, iż przez zasoby mieszkaniowe rozumieć należy m.in.:

1. lokale mieszkalne wraz z przynależnymi do nich pomieszczeniami, znajdujące się w budynkach mieszkalnych oraz wyposażenie techniczne takie jak dźwigi osobowe i towarowe, kotłownie, klatki schodowe, strychy, piwnice, komórki, balkony, loggie i garaże;
2. pomieszczenia znajdujące się w budynku mieszkalnym lub poza nim, związane z administrowaniem i zapewnieniem bezawaryjnego funkcjonowania osiedlowych budynków mieszkalnych, tj.: budynki (pomieszczenia) administracji osiedlowej, spółdzielni mieszkaniowej, wspólnot mieszkaniowych; kotłownie i hydrofornie wolnostojące; osiedlowe warsztaty (zakłady) konserwacyjno-remontowe,
3. urządzenia i uzbrojenie terenów, na których znajdują się budynki wyżej wymienione, jak np.: zbiorniki - doły gnilne, szamba, przydomowe oczyszczalnie ścieków, rurociągi i przewody sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, gazowej i ciepłowniczej, sieci elektroenergetyczne i telekomunikacyjne, budowle inżynierskie (studnie itp.), stacje transformatorowe, budowle komunikacyjne, jak: drogi osiedlowe, ulice, chodniki oraz inne budowle i urządzenia związane z ukształtowaniem i zagospodarowaniem terenu, mające wpływ na prawidłowe funkcjonowanie osiedlowych budynków mieszkalnych, jak np. latarnie oświetleniowe, ogrodzenia, parkingi, trawniki, kontenery na śmieci,
4. grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntów, na których posadowione są budynki mieszkalne (lub inne urządzenia zapewniające ich funkcjonowanie).

Korzystanie ze zwolnienia podatkowego określonego w art. 17 ust. 1 pkt. 44 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, wymaga spełnienia dwóch warunków jednocześnie. Pierwszym z nich jest okoliczność, iż uzyskane dochody muszą być uzyskane na podstawie gospodarki zasobami mieszkaniowymi, natomiast drugi z warunków nakłada na spółdzielnię obowiązek przeznaczenia pozyskanych w ten sposób dochodów na utrzymanie zasobów mieszkaniowych. W konsekwencji przytoczonej powyżej interpretacji indywidualnej należy uznać, iż w pojęciu gospodarowania zasobami mieszkaniowymi mieści się prawo użytkowania wieczystego gruntów, na którym posadowione są budynki mieszkalne bądź inne urządzenia, które zapewniają ich prawidłowe funkcjonowanie.

Jak wskazano powyżej istnieje możliwość, wedle której spółdzielnia w ramach wyłączenia prawa użytkowania wieczystego uzyska środki pieniężne w ramach odszkodowania przewidzianego ustawą. Należy więc ustalić, czy pozyskane w ten sposób środki korzystać będą ze zwolnienia podatkowego, a jeśli tak to czy niezbędnym jest uprzednie spełnienie określonych warunków.

W tym przedmiocie wydana została w dniu 17 lutego 2022 roku interpretacja indywidualna przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (0111-KDIB1-2.4010.649.2021.3.SK).

Podstawą wydania interpretacji był stan faktyczny zgodnie z którym spółdzielnia uzyskała dochód z odszkodowania za pozbawienie prawa użytkowania wieczystego gruntu wchodzącego w skład zasobów mieszkaniowych, który to spółdzielnia przeznacza na cele

związane z utrzymaniem zasobów mieszkaniowych, mianowicie na fundusz remontowy tych zasobów oraz na okrycie strat z lat ubiegłych. Na gruncie, którego spółdzielnia została pozbawiona znajdowały się tereny, które stanowiły ciąg komunikacyjny oraz służyły zaspokojeniu potrzeb parkingowych mieszkańców osiedla. Wedle stanowiska spółdzielni, pozyskany w ten sposób dochód i przeznaczony na wskazane przez nią cele korzystać będzie ze zwolnienia podatkowego.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej podzielił stanowisko spółdzielni wskazując, iż *Biorąc pod uwagę powyższe uregulowania i przedstawiony opis stanu faktycznego, stwierdzić należy, że odszkodowanie, które zostało otrzymane przez Spółdzielnię Mieszkaniową stanowi przychód z gospodarki zasobami mieszkaniowymi. Przychód ten więc ma wpływ na wysokość dochodu osiągniętego z tej gospodarki, który stosownie do art. 17 ust. 1 pkt 44 ustawy podlega zwolnieniu od podatku dochodowego, w części w jakiej został przeznaczony i wydatkowany na cele związane z utrzymaniem zasobów mieszkaniowych. Bez wątpienia przeznaczenie dochodu z odszkodowania na fundusz remontowy związany jest z utrzymaniem zasobów mieszkaniowych Spółdzielni. W tym też zakresie stanowisko Spółdzielni jest prawidłowe.*

Nie zostało podzielone stanowisko spółdzielni co do zwolnienia podatkowego dochodów przeznaczanych na pokrycie strat z lat ubiegłych. Spółdzielnia swoje stanowisko w tym przedmiocie uzasadniła wskazując, iż przeznaczenie dochodu na pokrycie straty skutkuje w rzeczywistości tym, że spółdzielnia jest w stanie przeznaczyć bieżący dochód uzyskiwany między innymi z opłat wnoszonych przez członków bezpośrednio na działania zmierzające do utrzymania zarządzanych zasobów mieszkaniowych w stanie zapewniającym ich prawidłowe wykorzystywanie.

Jak wynika z uzasadnienia prawnego interpretacji stanowisko zaprezentowane przez spółdzielnię nie spotkało się z akceptacją, mianowicie: *Odnosząc się natomiast do przeznaczenia otrzymanego odszkodowania na pokrycie strat z lat ubiegłych wskazać należy, że straty te nie powstały w związku z prowadzeniem działalności w zakresie gospodarki zasobami mieszkaniowymi przeznaczonej na utrzymanie zasobów mieszkaniowych. Stosowanie do wyżej powołanego art. 17 ust. 1 pkt 44 ustawy o podatku dochodowym do osób prawnych dochód podlega zwolnieniu, jeśli jest przeznaczony i wydatkowany na cele związane z utrzymaniem zasobów mieszkaniowych. W uzupełnieniu wniosku wskazali Państwo, że strata nie powstała w związku z prowadzeniem działalności w zakresie gospodarki mieszkaniowej przeznaczonej na utrzymanie zasobów mieszkaniowych, zatem przeznaczenie dochodu z odszkodowania na pokrycie strat z lat ubiegłych nie jest związane z utrzymaniem zasobów mieszkaniowych Spółdzielni. W tym zakresie stanowisko Spółdzielni jest nieprawidłowe.*

Analizując powyższe należy dojść do wniosku a contrario, iż zasadnym byłoby uznanie jakoby ze zwolnienia podatkowego określonego w art. 17 ust. 1 pkt. 44 korzystały dochody pozyskane tytułem odszkodowania za użytkowanie wieczyste, które to przeznaczone zostały na poczet pokrycia straty z lat ubiegłych, jeżeli straty te mają bezpośredni związek z gospodarowaniem zasobami mieszkaniowymi. □

Przebieg lustracji

Uzyskiwanie informacji i wyjaśnień przez lustratora

Michał Radziejewski

Prawnik specjalizujący się w prawie cywilnym i gospodarczym
wspólnik w kancelarii HRD Legal
e-mail: m.radziejewski@kancelariahrd.pl

Kontynuując omawianie przebiegu czynności lustracyjnych w spółdzielniach zwrócić uwagę należy na stosunkowo szerokie uprawnienia przeprowadzającego lustrację w zakresie możliwości pozyskiwania przez niego informacji i wyjaśnień, w kwestiach, w których lustrator uzna takie za konieczne do prawidłowego przeprowadzenia badania lustracyjnego.

Analogicznie jak w przypadku uprzednio omawianych uprawnień lustratora, odpowiadają mu odpowiednio obowiązki po stronie samej spółdzielni. Zgodnie z treścią §11 ust. 1 pkt. Załącznika do Uchwały Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej nr 10/2020 z dnia 7 lipca 2020 r., określającego *Tryb i Zasady Przeprowadzania Lustracji Organizacji Spółdzielczych*, lustrator w toku wykonywania czynności lustracyjnych jest uprawniony do występowania do organów spółdzielni o udzielenie pisemnych lub ustnych wyjaśnień, a także żądania w podobnej formie wyjaśnień od pracowników spółdzielni w zakresie spraw objętych badaniem.

Koresponduje wprost z treścią ustawy Prawo spółdzielcze - konkretnie z art. 92 §2 który przewiduje, że lustrator, obok uprawnień do przeglądania ksiąg i wszelkich dokumentów w lustrowanej spółdzielni, a także obok uprawnienia do bezpośredniego sprawdzania jej stanu majątkowego (o czym mowa była w poprzedniej części niniejszego omówienia), posiada również prawo do żądania od organów spółdzielni i jej pracowników, udzielenia żądanych wyjaśnień i wszelkiej pomocy.

Jak można zauważyć, w treści Załącznika określającego *Tryb i Zasady Przeprowadzania Lustracji Organizacji Spółdzielczych* doprecyzowane zostało, że lustrator uprawniony jest do występowania o udzielenie wyjaśnień od organów i pracowników, tak w formie pisemnej, jak i formie ustnej. Z praktycznego punktu widzenia oczywistym jest, że forma ustna znajduje najszerze zastosowanie. Jednocześnie nie ma obowiązku dokumentowania udzielania wyjaśnień, które następowały w formie ustnej. Niewątpliwie w sytuacji gdy lustrator, bądź udzielający wyjaśnień, będzie miał wolę udokumentowania faktu odbycia rozmowy czy też udzielenia wyjaśnień, możliwe jest sporządzenie stosownej notatki. Jednakże tego rodzaju praktyki występować powinny w sytuacji udzielania wyjaśnień w sprawach mających istotne i doniosłe znaczenie dla przebiegu konkretnego badania lustracyjnego. W tego rodzaju okolicznościach właściwszym wydaje się tu jednak zastosowanie formy pisemnej.

Zwrócić przy tym trzeba uwagę, że ustawodawca w treści ustawy Prawo spółdzielcze, a w ślad za nim Zgromadzenie Ogólne Krajowej Rady Spółdzielczej, posługują się terminem „organów”, jako zobowiązanych do udzielania wyjaśnień lustratorowi, na jego żądanie. Tym samym należy przyjąć, że obowiązek taki spoczywa *stricte* na organach, a nie na osobach piastunach poszczególnych stanowisk w tych organach. Obrazując - w przypadku żądania udzielenia wyjaśnień, skierowanego do Rady Nadzorczej, zobligowaną do ich udzielenia jest cała Rada Nadzorcza, a nie jej poszczególni członkowie. Naturalnie, członkowie Rady Nadzorczej, a w szczególności jej przewodniczący, zobligowani są do przygotowania odpowiedzi czy też wyjaśnień, ale jako organ, a nie jako piastujący stanowisko w tym organie. Zbieżne spojrzenie na tę kwestię przedstawiają również przedstawiciele doktryny: *Wyjaśnienia i pomoc mają pochodzić od organów spółdzielni działających en bloc jako organy kolegalne, a nie od poszczególnych członków organów działających bez wiedzy i zgody pozostałych członków organów. Organy te działają bowiem kolegalnie i gdyby racjonalny ustawodawca chciał przyznać to uprawnienie poszczególnym członkom tych organów, to odniósłby się do członków organów, czego jednak nie uczynił.*¹

Nie sposób natomiast nie zwrócić uwagi na możliwość, w której członek organu będzie jednocześnie pracownikiem spółdzielni. W takiej sytuacji naturalnie wciąż aktualne jest uprawnienie lustratora do domagania się od niego wyjaśnień i pomocy, jako od pracownika, a zatem indywidualnie, w oderwaniu od organu w którym zasiada.

Należy jednocześnie wciąż pamiętać, że zgodnie z art. 92 §1 ustawy Prawo spółdzielcze, to członkowie rady nadzorczej są uprawnieni do uczestniczenia w lustracji. Jak wskazuje doktryna: *oznacza to, że mogą*

1. Piotr Pałka, Dominik Bierecki, Prawo spółdzielcze. Komentarz. wyd. Beck 2024.
2. Jerzy Ignatowicz, Mirosław Gersdorf, Prawo spółdzielcze. Komentarz, Wydawnictwo Prawnicze 1985, s. 182.

oni w trakcie badania lustracyjnego pełnić aktywną rolę poprzez wskazywanie lustratorowi problemów lub zagadnień, które miałyby zostać objęte badaniem². Tym samym aktywność członków rady nadzorczej - zwracam przy tym uwagę na użycie przez ustawodawcę pojęcia „członków rady nadzorczej”, wskazującego na świadome przyznanie im takich uprawnień jako poszczególnym osobom, a nie tylko radzie nadzorczej jako organowi - może wykraczać poza tylko udzielanie wyjaśnień lustratorowi.

Co było już uprzednio wskazane, upoważnienie członków rady do uczestniczenia w lustracji nie zostało w żaden sposób sprecyzowane w Prawie spółdzielczym, np. poprzez wskazanie określonych obszarów działania, czy też zakresu podejmowanych czynności. Jednakże obszary uczestnictwa członków rady nadzorczej w badaniu lustracyjnym, zostały wprost ujęte w treści § 14 ust. 2 *Trybu i Zasad Przeprowadzania Lustracji Organizacji Spółdzielczych*. Stanowi on, że zasadniczym obszarem uczestnictwa członków rady nadzorczej w lustracji jest omawianie z lustratorem dotychczasowych wyników pracy rady i ich komisji, w przypadku gdy takie zostały utworzone. Kolejny obszar sprowadza się do roli pomocowej dla lustratora, poprzez ukierunkowanie go na kwestie, które zdaniem członków rady wymagają bliższego zbadania. Członkowie rady nadzorczej mogą bowiem wskazać lustratorowi sprawy i zagadnienia, na które należy zwrócić szczególną uwagę, a które lustrator zobowiązany jest uwzględnić, o ile wiążą się one tematycznie z zakresem przedmiotowym badań i istnieją możliwości pogłębienia lub rozszerzenia badań w tym zakresie w ramach czasu określonego na przeprowadzenie lustracji.

Co niezwykle istotne, zgodnie z §11 ust. 2 Załącznika do Uchwały Zgromadzenia Ogólnego KRS nr 10/2020 z dnia 7 lipca 2020 r. określającego Tryb i Zasady Przeprowadzania Lustracji Organizacji Spółdzielczych, lustrator nie może odmówić przyjęcia ustnych bądź pisemnych wyjaśnień w zakresie spraw objętych lustracją złożonych mu z własnej inicjatywy przez organy samorządowe spółdzielni lub pracowników. Fakt takiego przyjęcia winien być ujęty w treści protokołu lustracji, załączając ich formę pisemną. Tym samym, przywołana wyżej regulacja, zawarta w treści *Trybu i Zasad Przeprowadzania Lustracji Organizacji Spółdzielczych*, niejako rozszerza możliwość aktywnego uczestnictwa w procesie badania lustracyjnego, w stosunku do treści ustawy, na wszystkie organy i wszystkich pracowników spółdzielni.

Jak słusznie przyjmuje się w doktrynie: *Należy się zgodzić z przyjętym w Instrukcji stanowiskiem, ponieważ w praktyce to właśnie od osób bezpośrednio zaangażowanych w funkcjonowanie spółdzielni (tj. członków organów i pracowników) lustrator pozyskuje kluczowe informacje dotyczące nieprawidłowości w działalności spółdzielni. To właśnie te osoby często wskazują kluczowe obszary badawcze dla postępowania lustracyjnego. Zasadne jest zatem przyjęcie, że na lustratorze spoczywa obowiązek należytego rozważenia kwestii zasugerowanych mu z własnej inicjatywy nie tylko przez członków rady nadzorczej, ale również przez innych członków organów i pracowników.*³ Jednocześnie, zwrócić uwagę należy na jeszcze jeden aspekt tej

sprawy. Otóż bowiem to na lustratorze spoczywa obowiązek należytego rozważenia kwestii zasugerowanych mu z własnej inicjatywy nie tylko przez członków rady nadzorczej, ale również przez innych członków organów i pracowników⁴. W związku z powyższym, stwierdzić należy, że lustrator w żadnej mierze nie jest bezwzględnie związany wskazaniem poczynionymi przez pracowników spółdzielni czy też poszczególne jej organy, lub osoby pełniące funkcje w tych organach. Lustrator zobowiązany jest do podejmowania każdorazowo indywidualnego rozważenia przedstawionych kwestii prowadzącego do podjęcia decyzji, czy zasugerowany i przedstawiony obszar istotnie pokrywa się z przedmiotem jego zainteresowania w toku danego badania lustracyjnego. Oczywiście, w sytuacji gdy sugestie te pokrywają się z ramową tematyką lustracji, zainteresowanie się wskazanym obszarem należy uznać za obowiązek lustratora.

Należy również zauważyć, że w tym przypadku literalnie i wprost nakazano, aby fakt przyjęcia tego rodzaju depozycji, wyjaśnień przybrał formę pisemną, ujętą w protokole lustracji. Tym samym nie sposób zastąpić ich notatkami, czy innymi dokumentami pisemnymi.

Reasumując, trzeba jednoznacznie stwierdzić, że lustrator posiada stosunkowo rozbudowane możliwości uzyskiwania informacji o spółdzielni poddanej badaniu lustracyjnemu. Źródłem bowiem informacji o kontrolowanym podmiocie mogą być nie tylko dokumenty i materiały pochodzące od samej spółdzielni, ale również wiedza, której źródłem są poszczególni członkowie spółdzielni. Niewątpliwie, tego rodzaju uprawnienia, świadczą dobitnie o tym, że lustracja istotnie prowadzona jest na rzecz i w interesie członków spółdzielni. W przypadku powzięcia przez nich wątpliwości, co do poszczególnych aspektów pracy spółdzielni, mogą oni kwestie te przedstawić przeprowadzającemu badania lustracyjne. □

W ofercie: Flagi Spółdzielcze

Krajowa Rada Spółdzielcza realizując misję Międzynarodowego Związku Spółdzielczego związaną z upowszechnianiem symboli międzynarodowego ruchu spółdzielczego oferuje flagi spółdzielcze z logo światowej spółdzielczości - COOP (od angielskiego słowa *Co-operative* - spółdzielnia).

większa - 100 x 160

cena: **70 zł brutto**

mniejsza - 75 x 125

cena: **60 zł brutto**

Zamówienia: teca.polska@krs.com.pl

3. Anne-Marie Weber-Elżanowska, Monitor Prawniczy MoP nr 16/2020.

4. Anne-Marie Weber-Elżanowska, Lustracja, s. 872.

SZKOLENIA W KRS

W marcu 2024 r. zapraszamy na następujące szkolenia online:

Kompetencje organów ustawowych i statutowych spółdzielni w świetle aktualnego orzecznictwa sądowego oraz obowiązujących przepisów prawa.

Skutki prawne przekroczenia zakresu uprawnień i wkraczania w kompetencje innych organów Spółdzielni

19 marca 2024 r. godz. 09:00-13:00

szkolenie on-line na platformie szkoleniowej ClickMeeting

ZAKRES TEMATYCZNY

1. Rada Nadzorcza jako jeden z organów Spółdzielni. Uprawnienia i odpowiedzialność członków Rady Nadzorczej wynikające m.in. z ustawy o rachunkowości.
2. Zarząd jako jeden z organów Spółdzielni.
3. Walne Zgromadzenie (Zebranie Przedstawicieli) jako najwyższy organ Spółdzielni.
4. Organy statutowe oraz możliwy zakres ich działania.
5. Skutki prawne przekroczenia zakresu uprawnień i wkraczania w kompetencje innych organów Spółdzielni.
6. Funkcjonowanie organów Spółdzielni w świetle art. 35 par. 4[1]-4[4] ustawy Prawo spółdzielcze (możliwość zwołania posiedzenia, zarządzenia głosowania na piśmie albo w trybie środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość na żądanie jednego członka Rady Nadzorczej).
7. Kadencja Rady Nadzorczej i Zarządu oraz organów statutowych spółdzielni.
8. Zakaz łączenia funkcji członka Rady Nadzorczej z innymi funkcjami oraz zakazy uczestnictwa w Radzie.
9. Wybory członków organów Spółdzielni.
10. Zasady redagowania statutu Spółdzielni w zakresie funkcjonowania organów Spółdzielni.
11. Odpowiedzi na pytania uczestników szkolenia i dyskusja.

Przygotowanie do walnego zgromadzenia w spółdzielniach - aspekty praktyczne

27 marca 2024 r. godz. 09:00-13:00

szkolenie on-line na platformie szkoleniowej ClickMeeting

ZAKRES TEMATYCZNY

1. Wprowadzenie do kompetencji walnego zgromadzenia.
2. Uchwały obowiązkowe i fakultatywne.
3. Przyjmowanie a przedstawienie porządku obrad.
4. Najczęściej popełniane błędy w trakcie organizacji i przeprowadzenia walnego zgromadzenia.
5. Instytucja pełnomocnictwa - szanse i zagrożenia, wzory pełnomocnictw a ich weryfikacja.
6. Instytucja eksperta oraz pomocy prawnej.
7. Wybory do prezydium oraz komisji walnego zgromadzenia.
8. Zgłaszanie projektów uchwał, żądań zamieszczenia określonych spraw w porządku obrad oraz poprawek do projektów uchwał.
9. Obligatoryjna treść zawiadomienia o walnym zgromadzeniu.
10. Zgłaszanie kandydatów do Rady Nadzorczej.
11. Wybory do Rady Nadzorczej - jak je przeprowadzić, aby ograniczyć ryzyko nieprawidłowości.
12. Oświadczenia kandydatów na członków Rady Nadzorczej, dopuszczalna treść a pozbawienie możliwości kandydowania.
13. Zmiany związane z uchYLENIEM art. 90 i 90a tarczy antykrzysowej.
14. Art. 15 zzzr ustawy z 2020 r. jako możliwość podejmowania uchwał na piśmie przez Walne Zgromadzenie.
15. Sporządzanie protokołu z walnego zgromadzenia.
16. Odpowiedzi na pytania uczestników zadane przed szkoleniem i dyskusja.

Oba szkolenia poprowadzi **prof. ucz. dr Piotr Pałka** - radca prawny, wspólnik Kancelarii DERC PAŁKA Kancelaria Radców Prawnych w Warszawie, ekspert z zakresu prawa spółdzielczego, wykładowca akademicki, praktyk, autor najnowszego komentarza do ustawy Prawo spółdzielcze wydane przez wydawnictwo CH. BECK.

KOSZT UCZESTNICTWA

- **553,50 zł brutto/os. (450 zł netto + VAT)**
dla organizacji spółdz., które uiściły składki na KRS za 2021-2023
- **676,50 zł brutto/os. (550 zł netto + VAT)**
dla lustratorów, podmiotów niebędących organizacjami spółdzielczymi oraz organizacji, które nie uiściły składki na KRS za lata 2022-2024

W cenie 5 godzin dydaktycznych (45-min.). Uczestnicy otrzymają materiały dydaktyczne oraz zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w szkoleniu. Podczas szkolenia można zadawać Prowadzącemu pytania poprzez czat. Dodatkowo do 18 marca br. uczestnicy mogą przysyłać pytania związane z tematem szkolenia na adres: szkolenia@krs.com.pl. Odpowiedzi na te pytania prowadzący udzieli w trakcie szkolenia.

Wpłaty prosimy dokonać na konto KRS: Bank Spółdzielczy
w Raszynie 56 8004 0002 2001 0012 0711 0001
z dopiskiem: szkolenie 19.03.2024 r.
Zgłoszenia - do 18 marca br.

KOSZT UCZESTNICTWA

- **553,50 zł brutto/os. (450 zł netto + VAT)**
dla organizacji spółdz., które uiściły składki na KRS za 2021-2023
- **676,50 zł brutto/os. (550 zł netto + VAT)**
dla lustratorów, podmiotów niebędących organizacjami spółdzielczymi oraz organizacji, które nie uiściły składki na KRS za lata 2022-2024

W cenie 5 godzin dydaktycznych (45-min.). Uczestnicy otrzymają materiały dydaktyczne oraz zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w szkoleniu. Podczas szkolenia można zadawać Prowadzącemu pytania poprzez czat. Dodatkowo do 26 marca br. uczestnicy mogą przysyłać pytania związane z tematem szkolenia na adres: szkolenia@krs.com.pl. Odpowiedzi na te pytania prowadzący udzieli w trakcie szkolenia.

Wpłaty prosimy dokonać na konto KRS: Bank Spółdzielczy
w Raszynie 56 8004 0002 2001 0012 0711 0001
z dopiskiem: szkolenie 27.03.2024 r.
Zgłoszenia - do 26 marca br.

Kontakt z zespołem do spraw szkoleń KRS:

e-mail: szkolenia@krs.com.pl

tel.: 22 596 45 56

UNIQA dla Mieszkalnictwa

Zapewniamy kompleksową ofertę

Dopasowujemy produkty do oczekiwań i potrzeb klienta.

Gwarantujemy najwyższą jakość obsługi

Mamy osobną strukturę sprzedaży dla mieszkalnictwa oraz najlepszych doradców.

Oferujemy nowoczesny serwis likwidacyjny

Mamy zespół specjalistów odpowiedzialnych wyłącznie za obsługę szkód z obszaru mieszkalnictwa.

Doskonalimy naszą ofertę

Prowadzimy działania edukacyjne, prewencyjne i szkoleniowe.

Udostępniamy bezpłatną platformę prewencyjną iUNIQA

Umożliwiamy zgłoszenie szkody w 1 minutę oraz szybszą wypłatę odszkodowania.

Zaufało nam:

wspólnot mieszkaniowych w Polsce

- ubezpieczamy **65 tys. WM**

spółdzielni mieszkaniowych w Polsce

- ubezpieczamy **1,9 tys. SM**

ubezpieczamy

mieszkań

UNIQA to firma z 200-letnią historią, a obecnie jedna z wiodących grup ubezpieczeniowych w Europie Środkowej i Wschodniej. UNIQA jest obecna w Polsce od 30 lat. W kwietniu 2021 r. połączyła się z firmą ubezpieczeniową AXA. Razem stworzyły **5. co do wielkości grupę ubezpieczeniową w Polsce.**

Dzięki wiedzy płynącej z naszej historii oraz doświadczeniu zdobytemu na międzynarodowych rynkach mogliśmy stać się **jedną z największych grup ubezpieczeniowych oraz numerem jeden na rynku ubezpieczeń dla sektora mieszkalnictwa w Polsce.**

Dbłość o relację i zaufanie klientów jest podstawą naszego działania. Dlatego tworzymy kompleksową i elastyczną ofertę przeznaczoną dla klientów mieszkalnictwa.